

PREDNACRT

Z A K O N

O SISTEMU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA I CIVILNOJ ZAŠTITI
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, april 2026. godina

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuje se sistem zaštite i spašavanja stanovništva, okoliša, kulturnih dobara i imovine u nesrećama, velikim nesrećama i katastrofama, organizacija sistema, subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja, popuna, materijalno opremanje, evidencija, znak, uniforma, iskaznica, priznanja i nagrade civilne zaštite, osposobljavanje i vježbe, uvođenje pripravnosti, proglašenje stanja nesreće ili katastrofe, operativno - komunikacijski centri civilne zaštite, rano upozoravanje, uzbunjivanje i obavještanje stanovništva, finansiranje, upravni i inspeksijski nadzor, radni odnosi te druga pitanja od značaja za organizaciju i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja i civilne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2. (Sistem zaštite i spašavanja i civilna zaštita)

- (1) Zaštita i spašavanje i civilna zaštita su od općeg interesa za Federaciju.
- (2) Sistem zaštite i spašavanja obuhvata uspostavljanje, organizovanje, povezivanje i usklađeno djelovanje subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja iz čl. 8. i 9. ovog zakona.
- (3) Sistem zaštite i spašavanja uspostavlja se radi provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u cilju upravljanja rizikom od nesreća, velikih nesreća i katastrofa uzrokovanih prirodnim i tehničko-tehnološkim opasnostima iz stava (4) ovog člana te zaštite i spašavanja stanovništva, okoliša, kulturnih dobara i imovine od posljedica njihovog djelovanja.
- (4) U smislu ovog zakona
 - a) Prirodne opasnosti su zemljotresi, odroni, klizišta, poplave, visoki snijeg i snježni nanosi, oluje, grad, suša, šumski požari, ekstremno visoke ili niske temperature, epidemije, biljne i životinjske zarazne bolesti (zoonoze i viroze biljaka) i druge opasnosti koje proizilaze iz geoloških, geofizičkih, tehnogenih, meteoroloških, hidroloških i bioloških izvora ili pod uticajem klimatskih promjena, a na koje ljudski faktor ne može uticati.
 - b) Tehničko - tehnološke (antropogene) opasnosti su hemijske, biološke, radiološke i nuklearne opasnosti, požari i eksplozije, rušenje brana, ekološke opasnosti (degradacija zemljišta, krčenje šuma, zagađenje i druge), opasnosti u rudnicima, industrijama i transportu, kao i druge opasnosti koje proizilaze iz tehničko-tehnoloških izvora prilikom obavljanja određenog tehničko-tehnološkog procesa i upravljanja tim procesom ili aktivnostima čovjeka, a koji su izmakli kontroli, uključujući i sukobe (rat, neredi i drugi oblici masovnog stradanja ljudi i uništavanja imovine).
- (5) Civilna zaštita je organizovan dio sistema zaštite i spašavanja čiji je zadatak provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja koje se poduzimaju radi spašavanja i očuvanja života i zdravlja stanovništva, zaštite okoliša, kulturnih dobara i imovine (u daljem tekstu: stanovništvo i imovina) u nesrećama, velikim nesrećama i katastrofama (u daljem tekstu: nesreća i katastrofa).

Član 3. (Definicije pojmova)

Pojedini pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **Aktiviranje** znači postupke pokretanja subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja u cilju realizacije aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja.
- b) **Aktivnosti** u sistemu zaštite i spašavanja podrazumjevaju poduzimanje istovrsnih djelovanja koja su usmjerena ostvarenju određenog cilja primjenom mjera zaštite i spašavanja.
- c) **Katastrofa** je ozbiljan poremećaj u funkcionisanju zajednice ili društva koji uključuje velike ljudske, materijalne, ekonomske i ekološke gubitke i uticaje, a prevazilazi sposobnost pogođene zajednice ili društva da se suprotstavi korištenjem vlastitih kapaciteta.
- d) **Nesreće** su događaji koji su prouzrokovani djelovanjem prirodnih i tehničko-tehnoloških opasnosti ili aktivnostima čovjeka čije se posljedice ne mogu sanirati samo raspoloživim kapacitetima subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja na području njezina nastanka.
- e) **Opasnost (prijetnja, ugroženost)** je pojava, ljudsko djelovanje ili stanje koje može dovesti do gubitka života, povrede, bolesti ili drugih utjecaja na ljudsko zdravlje, štete na imovini, gubitka egzistencije i usluga, socijalnih i ekonomskih poremećaja ili oštećenja okoliša, a prema izvoru nastajanja opasnosti se dijele na prirodne i tehničko - tehnološke (antropogene) opasnosti.
- f) **Oporavak** je obnova i unapređenje, po potrebi, objekata, egzistencije i uvjeta življenja u zajednicama pogođenim nesrećom ili katastrofom, uključujući i napore na smanjenju faktora rizika od nesreća i katastrofa.
- g) **Otpornost** je sposobnost sistema zaštite i spašavanja, zajednice ili društva izloženog opasnostima da se odupre, apsorbira, odgovori na posljedice opasnosti na blagovremen i efikasan način i da se oporavi od njih, uključujući očuvanje i obnovu svojih bitnih osnovnih struktura i funkcija.
- h) **Platforma** za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa je multisektorski koordinacioni mehanizam koji okuplja organe uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, organizacije civilnog društva, akademsku zajednicu, privatni sektor i ostale relevantne sudionike sa ciljem unapređenja pripremljenosti i odgovora na nesreće i katastrofe, kao i razvoja preventivnih mjera kako bi se smanjili rizici i posljedice nesreća i katastrofa.
- i) **Pravna lica od značaja za sistem zaštite i spašavanja** su pravna lica u većinskom vlasništvu Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave, operatori pogona i postrojenja, kao i druga pravna lica koji imaju ljudske i materijalne kapacitete za provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u slučaju prijetnje, nastanka i otklanjanja posljedica nesreća i katastrofa.
- j) **Pripravnost** znači stanje organizovanosti i osposobljenosti subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja koje, uz raspoložive ljudske kapacitete i materijalna sredstva, omogućava blagovremen i efikasan odgovor na nesreće i katastrofe, a postiže se planiranjem, razvojem kapaciteta, obukom, vježbama i drugim pripremnim aktivnostima.
- k) **Rano upozoravanje** znači pravovremeno i efikasno prikupljanje i pružanje informacija koje omogućuju djelovanje za izbjegavanje ili smanjenje rizika i nepovoljnih učinaka nesreće ili katastrofe te za olakšavanje pripravnosti za blagovremen i efikasan odgovor.
- l) **Ranjivost** su karakteristike i okolnosti zajednice, sistema ili imovine koje ga čine podložnim štetnim uticajima opasnosti, uključujući i socijalnu ranjivost

stanovništva, naročito djece, osoba sa invaliditetom, starijih osoba, trudnica, socijalno ugroženih domaćinstava i drugih grupa kojima su u nesrećama i katastrofama potrebne dodatne mjere zaštite i podrške.

- m) **Rizik** je kombinacija vjerovatnoće nesreće ili katastrofe uzrokovane prirodnim i tehničko-tehnološkim opasnostima i potencijalnih štetnih posljedica i gubitaka na stanovništvo i imovinu na određenom geografskom području.
- n) **Smanjenje rizika od nesreća i katastrofa** znači sistemski pristup za provođenje aktivnosti i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka novih rizika i smanjenje postojećih rizika kroz smanjenje izloženosti opasnostima, smanjenje ranjivosti stanovništva i imovine, održivo upravljanje prostorom i okolišem te jačanje pripravnosti za blagovremen i efikasan odgovor.
- r) **Upravljanje rizikom od nesreća i katastrofa** znači sistemski proces administrativnih, organizacionih i operativnih kapaciteta za provođenje strategija, politika, aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja s ciljem smanjenja rizika od nesreća i katastrofa, unapređenja pripravnosti za blagovremen i efikasan odgovor, te ublažavanja njihovih štetnih posljedica.
- s) **Vanredni događaj** je događaj uzrokovan opasnostima za čije saniranje je potrebno djelovanje službi za hitne situacije (službe hitne medicinske pomoći, vatrogasne jedinice, policija i druge) te potencijalno angažovanje jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja.
- t) **Velike nesreće** znače događaj poput velike emisije, požara ili eksplozije, koji proizlazi iz nekontroliranog razvoja događaja pri funkcionisanju bilo kojeg objekta obuhvaćenog Direktivom 2012/18/EU, koji odmah ili naknadno dovodi do ozbiljne opasnosti za zdravlje stanovništva ili okoliš, unutar ili izvan objekta i koji uključuje jednu ili više opasnih tvari.

Član 4. **(Opća načela za izgradnju sistema zaštite i spašavanja)**

- (1) Sistem zaštite i spašavanja organizuje se i funkcionise na sljedećim načelima:
 - a) **Javnosti**, što podrazumijeva obavezu organa vlasti i drugih institucija i pravnih lica da blagovremeno informišu stanovništvo o opasnostima, rizicima i pojavama nesreća i katastrofa, te o aktivnostima i mjerama zaštite i spašavanja koje se poduzimaju, kao i o uvođenju pripravnosti, proglašenju, trajanju i prestanku stanja nesreće i katastrofe.
 - b) **Jedinstva**, što podrazumijeva jedinstveno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja;
 - c) **Načelo zaštite**, što podrazumijeva da svaki građanin ima pravo na zaštitu od posljedica nesreće i katastrofe, a zaštita i spašavanje ljudskih života ima prednost nad svim drugim aktivnostima zaštite i spašavanja;
 - d) **Načelo posebne zaštite objekata** u kojima borave ranjive kategorije stanovništva, što podrazumijeva prioritarno planiranje i provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u objektima u kojima borave djeca i druge ranjive kategorije stanovništva.
 - e) **Odgovornosti**, što podrazumijeva da svi organi vlasti i druge institucije, pravna lica i građani imaju odgovornost za upravljanje i smanjenje rizikom od nesreća i katastrofa, provođenje lične i uzajamne zaštite i obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja koji su ovim zakonom stavljeni u njihovu nadležnost;

- f) **Prevenције**, što podrazumijeva obavezu organa vlasti i drugih institucija i pravnih lica da u okviru redovne djelatnosti provode aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja usmjerene na smanjenje rizika ili ublažavanje posljedica nesreća i katastrofa na stanovništvo, okoliš i imovinu, uključujući kulturnu baštinu, u skladu sa propisima iz svoje nadležnosti, kao i odredbama ovog zakona;
 - g) **Solidarnosti (pomoći)**, što podrazumijeva obavezu svakog organa vlasti i drugih institucija i pravnih lica da pomognu u zaštiti i spašavanju u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima;
 - h) **Subsidijarnosti** ili postupnog djelovanja, što podrazumijeva redosljed aktiviranja operativnih snaga i sredstava u aktivnostima zaštite i spašavanja od nesreća i katastrofa na način da se prvo aktiviraju operativne snage i sredstva jedinice lokalne samouprave gdje se pojavila nesreća, zatim kantona i Federacije.
- (2) Aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja i civilne zaštite organizuju se i provode u skladu sa načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti stanovništva i imovine od nesreća i katastrofa, kao i preuzetim međunarodnim obavezama.

Član 5. (Međunarodna saradnja)

Nadležni organi i institucije Federacije ostvaruju međunarodnu saradnju u sistemu zaštite i spašavanja, putem nadležnog organa Bosne i Hercegovine, na način i pod uslovima utvrđenim Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08 – u daljem tekstu: Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju).

Član 6. (Dan civilne zaštite Federacije)

Dan civilne zaštite Federacije je 1. mart - Međunarodni dan civilne zaštite.

II - ORGANIZACIJA SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 7. (Jedinstveno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja)

- (1) Sistem zaštite i spašavanja organizuje se na nivou jedinice lokalne samouprave, kantona i Federacije, a jedinstveno funkcionisanje tog sistema osigurava se na nivou Federacije.
- (2) Jedinstveno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja Federacija osigurava se usmjeravanjem, koordinacijom aktivnosti u sistemu zaštite i spašavanja i pružanjem stručne i materijalne pomoći subjektima i operativnim snagama zaštite i spašavanja na nivou kantona i jedinice lokalne samouprave.

1. Subjekti i operativne snage zaštite i spašavanja

Član 8. (Subjekti zaštite i spašavanja)

Subjekti zaštite i spašavanja su nosioci planiranja, organizovanja, finansiranja i provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja i to:

- a) Organi vlasti Federacije, kantona, jedinice lokalne samouprave;
- b) Organi uprave civilne zaštite Federacije i kantona i službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave, kao osnovni stručni organi za civilnu zaštitu u sistemu zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: organi civilne zaštite);
- c) Ministarstva, uprave i upravne organizacije Federacije i kantona i službe za upravu jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: organi uprave) i
- d) Visokoobrazovne ustanove i naučno istraživačke institucije.

Član 9. (Operativne snage zaštite i spašavanja)

- (1) Operativne snage zaštite i spašavanja su snage za neposredno djelovanje (odgovor) na nesreće i katastrofe i to:
 - a) štabovi civilne zaštite;
 - b) jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe;
 - c) vatrogasne jedinice;
 - d) povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici;
 - e) pravna lica od značaja za sistem zaštite i spašavanja;
 - f) koordinator na lokaciji;
 - g) građani i volonteri (snage za podršku).
- (2) Policija i druge službe za hitne situacije, kao i organizacije Crvenog krsta/križa, udruženja građana i fondacije, humanitarne i nevladine organizacije su operativne snage koje u sistemu zaštite i spašavanja djeluju na način utvrđen propisima iz njihove nadležnosti, kao i ovim zakonom.

2. Lična i uzajamna zaštita i mjere zaštite i spašavanja

Član 10. (Lična i uzajamna zaštita)

- (1) Lična i uzajamna zaštita predstavljaju najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u sistemu zaštite i spašavanja.
- (2) Ličnu zaštitu samostalno provode građani kako bi zaštitili sebe, članove porodice i svoju imovinu.
- (3) Uzajamna zaštita ostvaruje se pružanjem pomoći drugim osobama kojima je ta pomoć neophodna (zbrinjavanje djece i nemoćnih lica, pružanje prve pomoći, druge hitne intervencije u zaštiti i spašavanju stanovništva i njihove imovine).
- (4) Lična i uzajamna zaštita provodi se u stambenim zgradama, javnim i drugim objektima, naseljima, i pravnim licima, kao i drugim mjestima i prostorima gdje građani borave i rade.

Član 11. **(Mjere zaštite i spašavanja)**

- (1) Mjere zaštite i spašavanja su postupci i zadaci koje provode subjekti i operativne snage u sistemu zaštite i spašavanja na svim nivoima organizovanja radi spašavanja i očuvanja života i zdravlja stanovništva i imovine i to:
 - a) rano upozoravanje,
 - b) prva medicinska pomoć,
 - c) sklanjanje ljudi i imovine,
 - d) evakuacija,
 - e) zbrinjavanje ugroženih i stradalih,
 - f) zaštita i spašavanje od rušenja i iz ruševina,
 - g) zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom,
 - h) zaštita i spašavanje od požara,
 - i) zaštita i spašavanja životinja i namirnica životinjskog porijekla,
 - j) zaštita od mina i eksplozivnih sredstava,
 - k) zaštita i spašavanje na nepristupačnim terenima,
 - l) zaštita i spašavanje u slučaju većih saobraćajnih nesreća;
 - m) zaštita i spašavanje od snježnih nanosa i lavina;
 - n) zaštita i spašavanje u rudnicima,
 - o) zaštita bilja i biljnih proizvoda;
 - p) zaštita okoliša;
 - r) hemijska, biološka, radiološka i nuklearna zaštita;
 - s) asanacija terena;
 - t) pružanje psihosocijalne pomoći pogođenom stanovništvu i pripadnicima operativnih snaga zaštite i spašavanja.
- (2) Osim provođenja mjera iz stava (1) ovog člana, ako za to postoji potreba, mogu se provoditi i druge mjere zaštite i spašavanja, kao i pružanje pomoći u traženju nestalih osoba, zaštiti i spašavanju od posljedica terorizma, ratnih razaranja i drugih oblika masovnog nasilja.
- (3) Mjere iz stava (1) ovog člana koje se odnose na oblast zdravstva, prostornog uređenja, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, veterinarstva, saobraćaja, unutrašnjih poslova, rudarstva i okoliša, kao i hemijska, biološka, radiološka i nuklearna zaštita, organizuju se i provode na način utvrđenim propisima iz tih oblasti, kao i odredbama ovog zakona.
- (4) Mjera iz stava (1) tačka h) ovog člana organizuje se i provodi na način utvrđen Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, br. 64/09 i 77/25).
- (5) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite donosi propis o sadržaju i načinu organizovanja i provođenja mjera zaštite i spašavanja.

1. Faze i aktivnosti upravljanja rizikom od nesreća i katastrofa

Član 12. **(Faze upravljanja rizikom)**

- (1) Faze upravljanja rizikom od nesreća i katastrofa su:
 - a) prevencija (ublažavanje),

- b) pripravnost (spremnost),
 - c) odgovor i
 - d) oporavak.
- (2) Aktivnosti i mjere u sistemu zaštite i spašavanja provode subjekti i operativne snage zaštite i spašavanja u svim fazama iz stava 1. ovog člana.

Član 13. **(Aktivnosti u fazi prevencije/ublažavanja)**

Aktivnosti koje se provode u fazi prevencije (ublažavanja) obuhvataju svako djelovanje usmjereno na smanjenje rizika ili ublažavanje posljedica nesreća i katastrofa na stanovništvo i imovinu i to:

- a) prikupljanje, obradu i analizu podataka od važnosti za sistem ranog upozoravanja,
- b) posebna istraživanja od važnosti za prognoze razvoja prirodnih procesa, kao i procjenjivanje i smanjenje rizika od nesreća i katastrofa,
- c) primjenu standarda i materijala, tehničkih i operativnih rješenja od interesa za smanjenje ranjivosti,
- d) pravilno prostorno planiranje i primjenu posebnih tehničkih pravila u građenju, industriji, saobraćaju i drugim područjima koja svojom djelatnošću povećavaju ranjivost,
- e) jačanje svijesti građana, ranjivih i posebno ciljanih društvenih grupa uključujući djecu, osobe sa invaliditetom, starije osobe i korisnike sistema socijalne zaštite o opasnostima, rizicima, aktivnostima i mjerama zaštite i spašavanja,
- f) odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima integrisanim u postojeće nastavne planove i programe i/ili kurikulume, uz uključivanje sadržaja koji se odnose na sigurno ponašanje u nesrećama i katastrofama, evakuaciju, rano upozoravanje i mjere lične i uzajamne zaštite;
- g) izrada planskih dokumenata iz člana 17. ovog zakona;
- h) implementaciju planskih dokumenata koji se odnose na smanjenja rizika od nesreća ili katastrofa na području Federacije, odnosno teritoriji Bosne i Hercegovine, podržavanje politike održivog razvoja i mjera upravljanja identificiranim rizicima od nesreća ili katastrofa,
- i) unaprjeđenje politike zaštite okoliša,
- j) javno informisanje i saradnju u medijima,
- k) druge potrebne aktivnosti.

Član 14. **(Aktivnosti u fazi pripravnosti/spremnosti)**

- (1) Aktivnosti koje se provode u fazi pripravnosti (spremnosti) obuhvataju svako djelovanje usmjereno na postizanje sposobnosti da subjekti i operativne snage zaštite i spašavanja mogu blagovremeno, brzo i na odgovarajući način reagovati i odgovoriti na nesreću i katastrofu, odnosno primjeniti potrebne mjere zaštite i spašavanja u fazi odgovora.
- (2) Djelovanje iz stava (1) ovog člana postiže se poduzimanjem aktivnosti koje su zasnovane na temeljnoj analizi rizika od nesreća i katastrofa i usko povezane sa sistemom ranog upozoravanja, a uključuje sljedeće:
- a) planiranje nepredviđenih događaja koje imaju štetni uticaj na stanovništvo i imovinu,

- b) unapređenje rješenja za koordinaciju, evakuaciju i zbrinjavanje stanovništva, posebno ranjivih kategorija, uključujući djecu bez pratnje, osobe sa invaliditetom, starije osobe i domaćinstva u stanju socijalne potrebe;
- c) skladištenje potrebnih sredstava i opreme kako bi se zadovoljile osnovne egzistencijalne potrebe stanovništva,
- d) uvježbavanje planova za odgovor na nesreće i katastrofe i s tim u vezi povezane obuke i terenske vježbe štabova civilne zaštite i operativnih snaga zaštite i spašavanja,
- e) osposobljavanje stanovništva za provođenje mjera lične i uzajamne zaštite i postupanje nakon emitovanja signala za obavještanje i uzbunjivanje,
- f) planiranje kriznog komuniciranja i informisanja javnosti,
- g) jačanje kapaciteta operativnih snaga zaštite i spašavanja (popunjenost, opremljenost, obučenost), uključujući i osposobljenost za postupanje sa ranjivim kategorijama stanovništva i koordinaciju sa službama socijalne zaštite, zdravstva i obrazovanja;
- h) druge potrebne aktivnosti.

Član 15. **(Aktivnosti u fazi odgovora)**

- (1) Aktivnosti koje se provode u fazi odgovora na nesreću i katastrofu obuhvataju svako djelovanje usmjereno na primjeni mjera zaštite i spašavanja iz člana 11. ovog zakona u toku ili neposredno nakon nesreće ili katastrofe radi spašavanja i očuvanja života i zdravlja stanovništva i imovine, uključujući i pružanje pomoći pogođenom stanovništvu da otkloni nastale posljedice i obezbjedi uslove potrebne za normalizaciju života.
- (2) Odgovor iz stava (1) ovog člana započinje uvođenjem pripravnosti, proglašenjem stanja nesreće ili katastrofe i aktiviranjem subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja za provođenje operativnih aktivnosti primjenom mjera zaštite i spašavanja u skladu sa planom odgovora na nesreće ili katastrofe, a završava proglašenjem prestanka stanja nesreće ili katastrofe.

Član 16. **(Aktivnosti u fazi oporavka)**

- (1) Aktivnosti koje se provode u fazi oporavka obuhvataju obnovu objekata, uslova življenja u područjima pogođenim nesrećom ili katastrofom, obnovu pristupa osnovnim uslugama za stanovništvo, posebno uslugama socijalne zaštite, zdravstva i obrazovanja uključujući i napore na smanjenju rizika od nesreća ili katastrofa, kao i mjere usmjerene na smanjenje socijalne ranjivosti pogođenog stanovništva.
- (2) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana provode subjekti zaštite i spašavanja iz člana 8. tačka c) ovoga zakona u okviru svoje redovne djelatnosti.

4. Planiranje sistema zaštite i spašavanja

Član 17. **(Strateška i planska dokumenta)**

- (1) Planiranje sistema zaštite i spašavanja zasniva se na sljedećem strateškom i planskim dokumentima:

- a) Strategija za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave,
 - b) Procjena rizika od nesreća i katastrofa Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave i
 - c) Plan odgovora na nesreće i katastrofe Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Na osnovu strategije, procjene i plana iz stava (1) ovog člana (u daljem tekstu: strateški i planska dokumenta) ostvaruje se sistemski pristup i praksa upravljanja rizikom od nesreća i katastrofa, izgradnja otpornosti i održivog razvoja u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave.

Član 18.

(Strategija za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa)

- (1) Strategija za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa je strateški dokument koji sadrži politiku i pravce razvoja sistema zaštite i spašavanja i civilne zaštite u kojem se definišu vizija, misija, ciljevi i područja razvoja, načela i opredjeljenja, te konkretni programi i projekti za upravljanje rizicima od nesreća i katastrofa na nivou Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Strategiju iz stava (1) ovog člana donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine za period od najmanje pet godina, u skladu sa propisima iz oblasti strateškog planiranja i izrade strateških dokumenata u Federaciji.

Član 19.

(Procjena rizika od nesreća i katastrofa)

- (1) Procjena rizika od nesreća i katastrofa je planski dokument u kojem se na osnovu naučno utemeljenih istraživanja i podataka subjekata zaštite i spašavanja vrši identifikacija, analiza i evaluacija rizika na području Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Procjenu rizika iz stava (1) ovog člana donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i predstavlja osnov za izradu strategije i plana iz člana 17. stav (1) tač. a) i c) ovog zakona, kako bi se u tim dokumentima utvrdile potrebne aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi u fazi prevencije (ublažavanja), fazi pripravnosti (spremnosti) i fazi odgovora te izgradili i razvili svi potrebni kapaciteti suprostavljanja i izgradila otpornost na nesreće i katastrofe.
- (3) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite donosi propis o izradi procjene rizika od nesreća i katastrofa sa tehničkim smjernicama.

Član 20.

(Plan odgovora na nesreće i katastrofe)

- (1) Plan odgovora na nesreće i katastrofe je operativno planski dokument za djelovanje subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave u odgovoru na nesreće i katastrofe koji se donosi na osnovu procjene rizika od nesreća i katastrofa.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o učesnicima, sadržaju i načinu izrade plana odgovora na nesreće ili katastrofe u Federaciji.

Član 21.
(Procjena rizika i plan odgovora na nesreće
i katastrofe pravnog lica)

Pravna lica iz člana 22. stav (1) i člana 40. ovog zakona donose procjenu rizika od nesreća i katastrofa i plan odgovora na nesreće i katastrofe za svoje objekte i prostore u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 22.
(Unutrašnji i spoljni planovi intervencije
operatora pogona i postrojenja)

- (1) Pravna lica koja su registrovana kod nadležnog ministarstva za oblast zaštite okoliša kao operatori pogona i postrojenja, uključujući i skladišta opasnih materija i deponije (u daljem tekstu: operatori pogona i postrojenja), a koji mogu izazvati velike nesreće i time prouzrokovati posljedice opasne po život i zdravlje stanovništva i imovine, dužni su svoje unutrašnje planove intervencije dostavljati službi civilne zaštite jedinice lokalne samouprave na čijem području je lociran pogon, postrojenje, deponija i skladište.
- (2) Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su učestvovati u izradi plana odgovora na nesreće i katastrofe jedinice lokalne samouprave u okviru kojeg se reguliše izrada spoljnog plana intervencije operatora pogona i postrojenja u slučaju velikih nesreća koje uzrokuje operator pogona i postrojenja.
- (3) Ukoliko velike nesreće mogu prouzrokovati posljedice opasne po život i zdravlje stanovništva i imovine kantona i Federacije, operatori pogona i postrojenja dužni su unutrašnje planove intervencije dostavljati kantonalnoj i Federalnoj upravi civilne zaštite.
- (4) Podaci utvrđeni u unutrašnjim planovima intervencije operatora pogona i postrojenja sadržani su u planskim dokumentima iz člana 17. ovog zakona.

III - PRAVA I DUŽNOSTI SUBJEKATA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

1. Nadležnost organa Federacije

Član 23.
(Nadležnost Vlade Federacije)

Vlada Federacije u oblasti zaštite i spašavanja:

- a) osigurava potrebna finansijska sredstva u budžetu Federacije za finansiranje potreba zaštite i spašavanja iz nadležnosti Federacije i pružanje pomoći za finansiranje potreba zaštite i spašavanja na nivou kantona i jedinice lokalne samouprave;
- b) predlaže Strategiju za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa u Federaciji;
- c) donosi Procjenu rizika od nesreća i katastrofa u Federaciji;
- d) donosi Plan odgovora na nesreće i katastrofe u Federaciji;
- e) donosi odluku o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od katastrofa Federacije;
- f) razmatra stanje sistema zaštite i spašavanja i procjenjuje sposobnost upravljanja rizicima od nesreća i katastrofa te donosi mjere kako bi se

- unaprijedila prevencija (ublažavanje), pripravnost (spremnost) i odgovor na nesreće ili katastrofe u Federaciji;
- g) usmjerava i usklađuje rad ministarstava, uprava i upravnih organizacija na provođenju mjera i aktivnosti upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa;
 - h) određuje pravna lica u većinskom vlasništvu Federacije i druga pravna lica koja su od značaja za sistem zaštite i spašavanja;
 - i) osniva Federalni štab civilne zaštite;
 - j) osniva Federalnu komisiju za procjenu gubitaka i šteta od nesreća i katastrofa i donosi propis o jedinstvenoj metodologiji za procjenu gubitaka i šteta u Federaciji na prijedlog Federalne uprave;
 - k) odlučuje o vrsti i količini robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje;
 - l) donosi odluku o proglašenju i prestanku stanja nesreće ili katastrofe na području Federacije;
 - m) na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite podnosi zahtjev Vijeću ministara BiH kojim se traži pomoć od Oružanih snaga BiH za pružanje pomoći civilnim vlastima, kao i međunarodne pomoći za potrebe Federacije;
 - n) na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite podnosi zahtjev Vijeću ministara Bosne i Hercegovine za proglašenje stanja nesreće ili katastrofe na teritoriji Bosne i Hercegovine;
 - o) aktivira operativne snage i sredstva Federacije za pružanje pomoći drugim državama na saniranju posljedica nesreće ili katastrofe po zahtjevu nadležnih organa Bosne i Hercegovine;
 - r) osniva jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije;
 - s) daje saglasnost Vijeću ministara BiH o vrsti i broju operativnih snaga i sredstava zaštite i spašavanja iz Federacije koja se mogu rasporediti u mješovitu specijaliziranu jedinicu za zaštitu i spašavanje na nivou Bosne i Hercegovine za djelovanje u slučaju katastrofe, za učešće u međunarodnim vježbama, operacijama pomoći i drugim aktivnostima.

Član 24.

(Nadležnost federalnih ministarstava, uprava i upravnih organizacija)

Federalna ministarstva, uprave i upravne organizacije u okviru svog djelokruga rada u sistemu zaštite i spašavanja:

- a) dostavljaju podatke i učestvuju u izradi strateškog i planskih dokumenata iz člana 17. ovog zakona u pitanjima iz oblasti za koju su osnovani;
- b) u okviru svoje redovne djelatnosti provode aktivnosti iz čl. 12 do 16. ovog zakona;
- c) realizuju zadatke u sistemu zaštite i spašavanja koji su utvrđeni u strateškom i planskim dokumentima, koji se odnose na oblast za koju su osnovani,
- d) imenuju člana platforme za smanjenje rizika od katastrofa Federacije i učestvuju u radu platforme,
- e) provode aktivnosti i mjere u fazama prevencije, pripravnosti, odgovora i oporavka iz svoje nadležnosti, a naročito aktivnosti i mjere koje naredi Federalni štab civilne zaštite;
- f) dostavljaju operativno - komunikacijskim centrima civilne zaštite podatke koji su od značaja za rano upozoravanje, planiranje, organizovanje i provođenje preventivnih i operativnih aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja stanovništva i imovine iz nadležnosti Federacije;

- g) izradi i donose plan odgovora na nesreće i katastrofe za svoje objekte i prostore u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona uključujući obučavanje i osposobljavanje zaposlenika;
- h) u skladu sa planom iz tačke g) ovog člana organizuju, planiraju i osiguravaju provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja za svoje zaposlenike, imovinu i objekte koje koriste u svome radu;
- i) imenuje povjerenike civilne zaštite i njihove zamjenike iz člana 38. ovog zakona;
- j) obavljaju i druge poslove od značaja za sistem zaštite i spašavanja i djelovanje civilne zaštite, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 25. **(Poslovi Federalne uprave civilne zaštite)**

- (1) Upravne, stručne i druge poslove u sistemu zaštite i spašavanja iz nadležnosti Federacije obavlja Federalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: Federalna uprava) kao samostalna federalna uprava i to:
 - a) provodi utvrđenu politiku i obezbjeđuje izvršenje federalnih zakona i drugih federalnih propisa u oblasti zaštite i spašavanja,
 - b) izrađuje strateški i planska dokumenta za područje Federacije u saradnji sa federalnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama, visokoobrazovnim ustanovama i naučno istraživačkim institucijama;
 - c) predlaže donošenje odluke kojom se određuju pravna lica od značaja za sistem zaštite i spašavanja Federacije;
 - d) predlaže donošenje odluke o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa Federacije, organizuje i koordinira rad platforme i realizuje zaključke utvrđene na platformi u saradnji sa nadležnim federalnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama;
 - e) donosi odluku o uvođenju pripravnosti u sistemu zaštite i spašavanja Federacije;
 - f) prati organizaciju i provođenje aktivnosti i mera zaštite i spašavanja u subjektima i operativnim snagama zaštite i spašavanja Federacije i koordinira djelovanje sistema zaštite i spašavanja u Federaciji;
 - g) izvršava zadatke utvrđene u strateškom i planskim dokumentima i ostvaruje saradnju sa federalnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama u izvršavanju tih zadataka iz njihove nadležnosti;
 - h) obavlja inspekcijski nadzor u oblasti zaštite i spašavanja;
 - i) ostvaruje odgovarajuću saradnju sa kantonalnim upravama civilne zaštite u pitanjima zaštite i spašavanja koja su ovim zakonom stavljena u nadležnost kantona i pruža odgovarajuću stručnu i drugu pomoć, radi pravilnog i potpunog obavljanja tih poslova;
 - j) predlaže vrste i količine robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje;
 - k) osigurava popunu štaba i jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije, opremanje materijalno - tehničkim sredstvima i opremom, te organizuje, izvodi i prati realizaciju osposobljavanja i vježbi štaba i jedinica;
 - l) vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o pripadnicima i materijalno tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja, kao i o gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama;
 - m) rješava po žalbama koje se izjave na rješenja organa uprave civilne zaštite kantona koja su donesena na osnovu ovog zakona;

- n) provodi osposobljavanje i vježbe subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja u Federaciji;
 - o) prikupljanje, obrađivanje i dostavljanje informacija u vezi sa opasnostima, nesrećama i katastrofama;
 - r) predlaže sastav federalne komisije za procjenu gubitaka i šteta od nesreća i katastrofa;
 - s) organizuje operativno - komunikacijski centar civilne zaštite Federacije i osigurava funkcionalno uvezivanje tog centra sa Operativno-komunikacijskim centrom Bosne i Hercegovine – 112;
 - t) ostvaruje međunarodnu saradnju na način regulisan Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju;
 - u) ostvaruje saradnju i osigurava provođenje zadataka i preporuka Koordinacionog tijela Bosne i Hercegovine za zaštitu i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Bosni i Hercegovini koja se odnose na Federaciju;
 - z) vodi propisane evidencije i obavlja druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Federalna uprava obavlja sljedeće poslove iz oblasti protivminskog djelovanja:
- a) izrađuje operativni plan protivminskih aktivnosti i uklanjanja eksplozivnih sredstava i realizuje te planove;
 - b) osigurava blagovremeno i efikasno izvršenje operacije izvlačenje žrtava iz minskih polja - „brzi odgovor“;
 - c) organizuje i obavlja poslove koji se odnose na razvijanje operativnih kapaciteta za operacije protivminskih aktivnosti;
 - d) provodi operacije protivminskih aktivnosti;
 - e) vrši interventno deminiranje po zahtjevu Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BHMAC),
 - f) vrši uklanjanje i uništavanje eksplozivnih sredstava na području Federacije, izuzev neeksplozivnih diverzantsko-terorističkih naprava koje su predmet krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutrašnjih poslova;
 - g) vodi informacijsku bazu podataka o realizovanim protivminskim aktivnostima Federalne uprave za područje Federacije;
 - h) organizuje i provodi obučavanje i osposobljavanje deminerskih timova i timova za uništavanje eksplozivnih sredstava za provođenje i drugih mjera zaštite i spašavanja;
 - i) obavlja i druge poslove iz oblasti protivminskog djelovanja u skladu sa Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 5/02).
- (3) Federalna uprava donosi propis o organizovanju i obavljanju poslova protivminskog djelovanja i uništavanja eksplozivnih sredstava u Federaciji.

2. Nadležnost kantona

Član 26. (Nadležnost kantona)

- (1) Kanton u sistemu zaštite i spašavanja:
- a) osigurava potrebna finansijska sredstva u budžetu kantona za finansiranje potreba zaštite i spašavanja iz nadležnosti kantona i pružanje pomoći za finansiranje potreba zaštite i spašavanja na nivou jedinice lokalne samouprave;

- b) donosi strategiju za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa u kantonu,
 - c) donosi procjenu rizika od nesreća i katastrofa u kantonu;
 - d) donosi plan odgovora na nesreće i katastrofe u kantonu;
 - e) donosi odluku o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od katastrofa kantona;
 - f) određuje koja pravna lica u većinskom vlasništvu kantona su od značaja za sistem zaštite i spašavanja kantona;
 - g) razmatra stanje zaštite i spašavanja i procjenjuje sposobnost upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa u kantonu te donosi mjere kako bi se poboljšala efikasnost sistema za prevenciju (ublažavanja), pripravnost (spremnost) i odgovor na nesreće i katastrofe;
 - h) usmjerava i usklađuje rad ministarstava, uprava i upravnih organizacija na sprovođenju aktivnosti i mjera upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa
 - i) donosi dugoročne programe i godišnje planove izgradnje i održavanja javnih skloništa, zaklona, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata za potrebe zbrinjavanja, sklanjanja, evakuacije stanovništva i imovine na području kantona;
 - j) osniva i osigurava popunu kantonalnog štaba civilne zaštite;
 - k) osniva kantonalnu komisiju za procjenu gubitaka i šteta od nesreća i katastrofa;
 - l) osniva jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe kantona;
 - m) donosi odluku o proglašenju stanja nesreće ili katastrofe i prestanku stanja nesreće ili katastrofe na području kantona;
 - n) obavlja i druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Propisom kantona utvrđuju se nadležnosti kantonalnih organa vlasti u izvršavanju poslova iz stava (1) ovoga člana, kao i druga pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja na području kantona.

Član 27.

(Poslovi kantonalne uprave civilne zaštite)

Upravne, stručne i druge poslove u sistemu zaštite i spašavanja iz nadležnosti i za područje kantona obavlja kantonalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: kantonalna uprava) kao samostalna kantonalna uprava i to:

- a) organizira, priprema i prati funkcionisanje zaštite i spašavanja na području kantona;
- b) izrađuje strateški i planska dokumenta za područje kantona u saradnji sa kantonalnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama, visokoobrazovnim ustanovama i naučno istraživačkim institucijama;
- c) predlaže donošenje odluke o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa kantona, organizuje i koordinira rad platforme i realizuje zaključke utvrđene na platformi u saradnji sa nadležnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama kantona i učestvuje u radu Platforme za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa Federacije;
- d) prati organizaciju i provođenje aktivnosti i mera zaštite i spašavanja u subjektima i operativnim snagama zaštite i spašavanja kantona i koordinira djelovanje sistema zaštite i spašavanja u kantonu;
- e) izvršava zadatke utvrđene u strateškom i planskim dokumentima i ostvaruje saradnju sa kantonalnim ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama u izvršavanju tih zadataka iz njihove nadležnosti;

- f) obavlja inspekcijski nadzor u oblasti zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom;
- g) ostvaruje odgovarajuću saradnju sa službama civilne zaštite jedinice lokalne samouprave u pitanjima zaštite i spašavanja koja su ovim zakonom stavljena u nadležnost jedinice lokalne samouprave i tim službama pruža odgovarajuću stručnu i drugu pomoć, radi pravilnog i potpunog obavljanja tih poslova;
- h) predlaže donošenje odluke kojom se određuje koja pravna lica su od značaja za sistem zaštite i spašavanja kantona;
- i) donosi odluku o uvođenju pripravnosti u sistemu zaštite i spašavanja kantona;
- j) predlaže vrste i količine robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje;
- k) predlaže dugoročne programe i godišnje planove izgradnje i održavanja javnih skloništa, zaklona, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata za potrebe zbrinjavanja, sklanjanja, evakuacije stanovništva i imovine na području kantona;
- l) predlaže osnivanje jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe kantona;
- m) vrši koordinaciju poslova iz oblasti deminiranja i uništavanja eksplozivnih sredstava na području kantona;
- n) osniva i osigurava popunu štaba, jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe i vatrogasnih jedinica kantona, opremanje materijalno - tehničkim sredstvima i opremom, te organizuje, izvodi i prati realizaciju osposobljavanja i vježbi štaba i jedinica;
- o) osposobljavanje i vježbe subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja u kantonu i jedinicama lokalne samouprave predlaže sastav komisije za procjenu gubitaka i šteta od nesreća ili katastrofa;
- r) vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o pripadnicima i materijalno tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja, kao i o gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama na području kantona;
- s) organizuje operativno - komunikacijski centar civilne zaštite kantona i osigurava funkcionalno uvezivanje tog centra sa Operativno - komunikacijskim centrom civilne zaštite Federacije;
- t) pruža pomoć službama civilne zaštite jedinice lokalne samouprave kod uspostavljanja, upravljanja i održavanja sistema namijenjenih ranom upozoravanju stanovništva na području kantona;
- u) predlaže nastavne planove i programe zajedničkih i samostalnih vježbi i izradu elaborata za izvođenje vježbi subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona;
- z) obavlja druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

3. Nadležnost jedinice lokalne samouprave

Član 28. (Nadležnosti jedinice lokalne samouprave)

(1) Jedinice lokalne samouprave u sistemu zaštite i spašavanja:

- a) osigurava potrebna finansijska sredstva u budžetu za finansiranje sistema zaštite i spašavanja iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;
- b) donosi strategiju za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa jedinice lokalne samouprave;

- c) donosi procjenu rizika od nesreća i katastrofa u jedinici lokalne samouprave;
 - d) donosi plan odgovora na nesreće i katastrofe u jedinici lokalne samouprave;
 - e) donosi odluku o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od katastrofa u jedinici lokalne samouprave;
 - f) određuje koja pravna lica su od značaja za sistem zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
 - g) razmatra stanje zaštite i spašavanja i procjenjuje sposobnost upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa u jedinici lokalne samouprave te donosi mjere kako bi se poboljšala efikasnost sistema za prevenciju (ublažavanje), pripravnost (spremnost) i odgovor na nesreće i katastrofe;
 - h) usmjerava i usklađuje rad organa vlasti jedinice lokalne samouprave na sprovođenju mjera i aktivnosti upravljanja i smanjenja rizika od katastrofa,
 - i) donosi dugoročne programe i godišnje planove izgradnje i održavanja javnih skloništa, zaklona, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata za potrebe zbrinjavanja, sklanjanja, evakuacije stanovništva i imovine na području jedinice lokalne samouprave;
 - j) vodi i redovno ažurira evidencije o ranjivim kategorijama stanovništva, uključujući djecu, osobe sa invaliditetom, starije osobe, samačka stara domaćinstva i domaćinstva u stanju socijalne potrebe, radi planiranja evakuacije, zbrinjavanja i drugih mjera zaštite i spašavanja;
 - k) obavještava i upozorava stanovništvo o neposrednoj opasnosti;
 - l) osniva i osigurava popunu štaba, jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe i vatrogasnih jedinica jedinice lokalne samouprave, opremanje materijalno - tehničkim sredstvima i opremom, te organizuje, izvodi i prati realizaciju osposobljavanja i vježbi štaba i jedinica;
 - m) osniva komisiju za procjenu gubitaka i šteta od nesreća ili katastrofa na području jedinice lokalne samouprave;
 - n) osniva jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe u skladu sa potrebama utvrđenim u procjeni rizika od nesreća i katastrofa u jedinici lokalne samouprave;
 - o) imenuje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika;
 - p) donosi odluku o proglašenju i prestanku stanja nesreće ili katastrofe na području jedinice lokalne samouprave;
 - r) vodi propisane evidencije i obavlja druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Propisom jedinice lokalne samouprave utvrđuje se nadležnost organa vlasti jedinice lokalne samouprave u izvršavanju poslova iz stava (1) ovoga člana, kao i druga pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja i civilne zaštite na području jedinice lokalne samouprave.

Član 29.

(Poslovi službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave)

Upravne, stručne i druge poslove u sistemu zaštite i spašavanja iz nadležnosti i za područje jedinice lokalne samouprave obavlja služba civilne zaštite koja ima status službe za upravu jedinice lokalne samouprave i to:

- a) organizuje, priprema i prati funkcionisanje zaštite i spašavanja na području jedinice lokalne samouprave;

- b) izrađuje strateški i planska dokumenta za područje jedinice lokalne samouprave u saradnji sa nadležnim službama za upravu, visokoobrazovnim ustanovama i naučno istraživačkim institucijama;
- c) predlaže donošenje odluke o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od katastrofa jedinice lokalne samouprave, organizuje i koordinira rad platforme i realizuje zaključke utvrđene na platformi u saradnji sa nadležnim službama za upravu i učestvuje u radu Platforme za smanjenje rizika od katastrofa kantona;
- d) predlaže donošenje odluke kojom se određuje koja pravna lica su od značaja za sistem zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
- e) donosi odluku o uvođenju pripravnosti u sistemu zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
- f) predlaže vrste i količine robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje;
- g) prati organizaciju i provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u subjektima i operativnim snagama zaštite i spašavanja i koordinira djelovanje sistema zaštite i spašavanja u jedinici lokalne samouprave;
- h) vrši koordinaciju poslova iz oblasti deminiranja i uništavanja eksplozivnih sredstava na području jedinice lokalne samouprave;
- i) u saradnji sa mjesnim zajednicama, povjerenicima civilne zaštite i njihovim zamjenicima organizuje, izvodi i prati realizaciju obuke građana za provođenje lične i uzajamne zaštite kao i postupanje nakon emitovanja signala za uzbunjivanje;
- j) informiše građane o opasnostima, rizicima i organizaciji operativnih snaga zaštite i spašavanja,
- k) izvršava zadatke utvrđene u strateškom i planskim dokumentima i ostvaruje saradnju sa drugim službama za upravu u izvršavanju tih zadataka iz njihove nadležnosti;
- l) predlaže dugoročne programe i godišnje planove izgradnje i održavanja javnih skloništa, zaklona, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata za potrebe zbrinjavanja, sklanjanja i evakuacije stanovništva i imovine na području kantona
- m) predlaže osnivanje jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe jedinice lokalne samouprave i imenovanje povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika;
- n) osigurava popunu štaba, jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe i vatrogasnih jedinica jedinice lokalne samouprave, opremanje materijalno - tehničkim sredstvima i opremom, te organizuje, izvodi i prati realizaciju osposobljavanja i vježbi štaba i jedinica;
- o) predlaže sastav komisije za procjenu gubitaka i šteta od nesreća i katastrofa;
- r) vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o pripadnicima i materijalno tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja, kao i o gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama na području jedinice lokalne samouprave;
- s) organizuje operativno - komunikacijski centar civilne zaštite jedinice lokalne samouprave i osigurava funkcionalno uvezivanje tog centra sa operativno - komunikacijskim centrom civilne zaštite kantona;
- t) uspostavlja, upravlja i održava sisteme namijenjene ranom upozoravanju stanovništva na području jedinice lokalne samouprave;
- u) osigurava postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje sa uputstvima o postupanju stanovništva nakon emitovanja signala za uzbunjivanje u stambenim zgradama, poslovnim i javnim objektima i

- drugim objektima i prostorima u kojima je sjedište općinskih organa vlasti, uključujući i mjesne zajednice;
- v) predlaže nastavne programe i planove zajedničkih i samostalnih vježbi i izrađuje elaborate za izvođenje vježbi subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
 - z) izrađuju uputstvo za rad i djelovanje povjerenika civilne zaštite;
 - ž) vodi propisane evidencije i obavlja druge poslove zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona

Član 30.

(Uloga visokoobrazovne ustanova i naučno istraživačkih institucija)

Visokoobrazovne ustanove i naučno istraživačke institucije u sistemu zaštite i spašavanja neposredno učestvuju u provođenju aktivnosti u fazi prevencije (ublažavanja) iz člana 13. ovog zakona, izradi strateškog i planskih dokumenata iz člana 17. ovog zakona te drugim aktivnostima od značaja za sistem zaštite i spašavanja.

IV – OPERATIVNE SNAGE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

1. Štabovi civilne zaštite

Član 31.

(Operativno - stručni organi za rukovođenje aktivnostima zaštite i spašavanja)

- (1) Za rukovođenje aktivnostima zaštite i spašavanja u nesrećama i katastrofama, osnivaju se štabovi civilne zaštite kao operativno-stručni organi.
- (2) Štabove civilne zaštite osniva Federacija, kanton i jedinice lokalne samouprave.
- (3) Štab civilne zaštite osniva se u pravnim licima iz člana 22. stav (1) i člana 40. ovog zakona, u skladu sa procjenama rizika od nesreća i katastrofa koje donosi pravno lice.

Član 32.

(Federalni štab civilne zaštite)

- (1) Federalni štab civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Federalni štab) čine komandant, načelnik, određen broj članova, kao i sekretar koji obavlja administrativno-tehničke poslove za potrebe štaba.
- (2) Komandant Federalnog štaba je po položaju premijer Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ili jedan od zamjenika premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Direktor Federalne uprave civilne zaštite, po položaju je načelnik Federalnog štaba.
- (4) Za članove Federalnog štaba imenuju se ministri ili pomoćnici ministara i rukovodeći državni službenici Federalne uprave.
- (5) Sekretar Crvenog krsta Federacije Bosne i Hercegovine je po funkciji član Federalnog štaba.

- (6) Komadant, načelnik i članovi Federalnog štaba dužni su se osposobiti za obavljanje poslova iz člana 33. stav (1) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana imenovanja u Federalni štab, prema Planu i programu osposobljavanja Federalnog štaba koji donosi Federalna uprava.
- (7) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o osnivanju, broju članova, odgovornostima, načinu rada, materijalnoj formaciji i uslovima za imenovanje komandanta, načelnika, članova i sekretara štaba civilne zaštite Federacije, kao i uslovima za imenovanje koordinatora na lokaciji.

Član 33. (Poslovi Federalnog štaba)

- (1) Federalni štab obavlja sljedeće poslove:
- a) provodi vlastite pripreme za uspješno obavljanje rukovođenja aktivnostima zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti (osposobljavanje i vježbe);
 - b) naređuje aktiviranje i angažovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja Federacije;
 - c) imenuje koordinatora na lokaciji iz sastava operativnih snaga zaštite i spašavanja;
 - d) u zavisnosti od vrste nesreće ili katastrofe u sastav štaba angažuje državne službenike iz federalnih organa uprave, eksperte na profesionalnom radu u naučnim ustanovama i drugim pravnim licima, kao i druge eksperte za potrebe odlučivanja o poduzimanju odgovarajućih aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja,
 - e) naređuje aktiviranje i angažovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja sa područja jednog kantona na ugroženo područje drugog kantona;
 - f) naređuje aktiviranje i angažovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja iz Federacije za pružanje pomoći Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine;
 - g) predlaže podnošenje zahtjeva Ministarstvu sigurnosti BiH za angažovanje Oružanih snaga na pružanju pomoći civilnim organima u odgovoru na nesreću, veliku nesreću ili katastrofu;
 - h) predlaže donošenje odluke o proglašenju i prestanku stanja nesreće ili katastrofe na području Federacije;
 - i) preuzima rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja u okolnostima kada je proglašeno stanje nesreće ili katastrofe na području Federacije;
 - j) podnosi zahtjev Vladi Federacije za traženje međunarodne pomoći ako procjeni da je ta pomoć neophodna putem nadležnih organa Bosne i Hercegovine;
 - k) predlaže Vladi Federacije aktiviranje operativnih snaga i sredstva Federacije u pružanju pomoći drugim državama na saniranju posljedica nesreća ili katastrofa po zahtjevu nadležnih organa Bosne i Hercegovine.
- (2) Poslove iz stava (1) ovog člana Federalni štab realizuje u skladu sa Federalnim planom.

Član 34. (Štab civilne zaštite kantona i jedinice lokalne samouprave)

Kanton i jedinica lokalne samouprave svojim propisom utvrđuju osnivanje, broj članova, poslove i odgovornosti, način rada, materijalnu formaciju i uslove za

imenovanje komandanta, načelnika, članova i sekretara štaba civilne zaštite kantona i jedinice lokalne samouprave.

2. Jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe

Član 35. (Osnivanje jedinica za odgovor)

- (1) Jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe su operativne snage zaštite i spašavanja koje se osnivaju na području Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave za provođenje aktivnosti u fazi odgovora.
- (2) Jedinice iz stava (1) ovog člana osnivaju se u skladu sa potrebama utvrđenim procjenama rizika od nesreća i katastrofa Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (3) Jedinice iz stava (1) ovog člana pružaju pomoć nadležnim organima, odnosno službama za hitne situacije u slučajevima vanrednih događaja.
- (4) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o vrstama, veličini, zadacima, načinu rada, popunjavanja i opremanja jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (5) Organi uprave civilne zaštite Federacije i kantona i službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave dužni su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu propisa iz stava (4) ovog člana formirane službe zaštite i spašavanja, odnosno jedinice civilne zaštite opće i specijalizirane namjene organizovati na način utvrđen propisom.

Član 36. (Formiranje zajedničke jedinice za odgovor)

Jedinica lokalne samouprave i kanton mogu, osnivati zajedničke jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe za potrebe provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja na području jedinice lokalne samouprave, odnosno kantona, o čemu sporazumom odlučuju vlade kantona i općinski načelnici, odnosno gradonačelnici.

3. Vatrogasne jedinice

Član 37. (Organizacija i funkcionisanje vatrogasnih jedinica)

Operativne snage u sistemu zaštite i spašavanja su vatrogasne jedinice koje se organizuju i funkcionišu na način utvrđen Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, br. 64/09 i 77/25) i ovim zakonom.

4. Povjerenici civilne zaštite

Član 38. (Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici)

- (1) Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici predstavljaju operativne snage u sistemu zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave.

- (2) Povjerenici i njihovi zamjenici imenuju se u mjesnim zajednicama, naseljima, dijelovima naselja, pojedinačnim stambenim zgradama ili za više stambenih zgrada, kao i u pravnim licima iz člana 22. stav (1) i člana 40. ovog zakona te u organima uprave, u skladu sa procjenom rizika jedinice lokalne samouprave, pravnog lica i organa uprave.
- (3) Povjerenike i njihove zamjenike iz stava (1) ovog člana rješenjem imenuje i razrješava načelnik, odnosno gradonačelnik, na prijedlog službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica ili rukovodilac organa uprave.
- (4) Federalna uprava civilne zaštite donosi propis kojim se uređuju uslovi za imenovanje, poslovi i zadaci, kao i način rada povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite.

5. Volonteri

Član 39.

(Dobrovoljno učešće u sistemu zaštite i spašavanja)

- (1) U sistemu zaštite i spašavanja mogu dobrovoljno učestvovati lica iz člana 44. stav (2) ovog zakona, kao i druga lica starija od 15 godina.
- (2) Lica iz stava (1) ovog člana koja slobodnom voljom, iz razloga solidarnosti, učestvuju u provođenju pojedinih aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja imaju status volontera u sistemu zaštite i spašavanja.

6. Pravna lica od značaja za sistem zaštite i spašavanja

Član 40.

(Pravna lica)

- (1) Vlada Federacije, kantona, općinski načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog nadležnog organa civilne zaštite donosi odluku kojom određuje pravna lica u većinskom vlasništvu Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, hemijske i petrohemijske industrije, rudarstva, građevinarstva, transporta, opskrbe, ugostiteljstva, vatrogastva, hidrometeorologije, seizmologije, ekologije i drugih oblasti, kao i druga pravna lica, koja su od značaja za sistem zaštite i spašavanja.
- (2) Pravna lica stava (1) ovog člana i člana 22. stav (1) ovog zakona dužna su planirati, organizovati i provoditi aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja i uspostaviti saradnju sa nadležnim organima i štabovima civilne zaštite,
- (3) U izvršenju poslova iz stava (2) ovoga člana, pravna lica donose procjenu i plan iz člana 21. ovog zakona za svoje djelovanje u zaštiti i spašavanju, planiraju i osiguravaju materijalno-tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja i organizuju jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe i povjerenike civilne zaštite, opremaju te jedinice i povjerenike potrebnom opremom i sredstvima i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju.
- (4) U akcijama zaštite i spašavanja pravna lica dužna su postupati po naredbama nadležnog štaba civilne zaštite

7. Crveni križ/krst, udruženja građana i fondacije, humanitarne i nevladine organizacije

Član 41. (Organizacije Crvenog križa/krsta)

Organizacije Crvenog križa/krsta Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave su operativne snage sistema zaštite i spašavanja koje obavljaju posebne aktivnosti i mjere u sistemu zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o crvenom križu/krstu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 28/06) i ovim zakonom.

Član 42. (Udruženja građana i fondacije, humanitarne i nevladine organizacije)

- (1) Gorska služba spašavanja, planinari, speleolozi, alpinisti, radio-amateri, ronioci, ekološka udruženja, udruženja psihologa i druga udruženja građana i fondacije, humanitarne i nevladine organizacije su operativne snage koje učestvuju dobrovoljno u sistemu zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom, posebnim propisima, međunarodnim ugovorima i sporazumima i njihovim pravilima organizovanja.
- (2) Udruženja, fondacije i organizacije iz stava (1) ovog člana dužna su svojim osnivačkim aktom utvrditi organizaciju, aktivnosti i mjere u kojima učestvuju njihovi članovi, organi i službe u sistemu zaštite i spašavanja te u obavljanju tih aktivnosti i mjera ostvarivati saradnju sa nadležnim organima civilne zaštite, kao i postupati po naredbama i drugim aktima nadležnog štaba civilne zaštite.

8. Koordinator na lokaciji

Član 43. (Poslovi i imenovanje koordinatora na lokaciji)

- (1) Na mjestu odgovora na nesreću ili katastrofu uspostavlja se jedinstveno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, pri čemu se iz sastava operativnih snaga zaštite i spašavanja određuje koordinator na lokaciji.
- (2) Koordinator na lokaciji je operativno stručno lice koje u saradnji sa nadležnim štabom civilne zaštite procjenjuje nastalu situaciju i posljedice po stanovništvo i imovinu na pogođenom području te usklađuje djelovanje svih raspoloživih operativnih snaga zaštite i spašavanja u odgovoru na nesreću i katastrofu.
- (3) Koordinatora iz stava (1) ovog člana, u skladu sa specifičnostima nesreće ili katastrofe imenuje nadležni štab civilne zaštite iz sastava operativnih snaga zaštite i spašavanja na pogođenom području.

9. Građani i volonteri

Član 44. (Prava i dužnosti građana)

- (1) Građani imaju pravo na zaštitu od nesreća i katastrofa, kao i pravo na blagovremeno informisanje o opasnostima, rizicima i pojavama nesreća i katastrofa, te o aktivnostima i mjerama zaštite i spašavanja koje se poduzimaju, kao i o uvođenju pripravnosti, proglašenju, trajanju i prestanku stanja nesreće i katastrofe.
- (2) Lice koje je navršilo 18 godina života dužno je učestvovati u sistemu zaštite i spašavanja i civilnoj zaštiti, osposobiti se za provođenje lične i uzajamne zaštite i provođenje mjera zaštite i spašavanja, uključujući obavezu davanja materijalnih sredstava, te može biti raspoređen u jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Lica iz stava (2) ovog člana dužna su postupati u skladu sa propisanim uputstvima nakon emitovanja signala za uzbunjivanje, te provoditi aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja na ugroženom području u skladu sa aktima nadležnog organa ili štaba civilne zaštite, kao i uputstvima povjerenika civilne zaštite ili njegovog zamjenika i te koordinatora na lokaciji.

Član 45.

(Lica koja se ne mogu rasporediti u operativne snage)

U operativne snage zaštite i spašavanja, ne mogu se rasporediti:

- a) pripadnici Oružanih snaga;
- b) zaposlenici organa unutrašnjih poslova, pripadnici policije i kazneno-popravnih zavoda;
- c) trudnice, majke i samohrani roditelji koji imaju jedno dijete mlađe od 10 godina života odnosno dvoje ili više djece mlađe od 15 godina života, kao i staratelji djece bez roditelja mlađi od 10 godina života;
- d) staratelji starih i iznemoglih lica;
- e) lica proglašena nesposobnim za učestvovanje u zaštiti i spašavanju i civilnoj zaštiti.

Član 46.

(Prava i dužnosti volontera i naknade troškova volontiranja)

Prava i dužnosti volontera i naknade troškova volontiranja u sistemu zaštite i spašavanja ostvaruju se u skladu sa Zakonom o volontiranju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 110/12).

V - PRAVA I DUŽNOSTI PRIPADNIKA OPERATIVNIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 47.

(Utvrđivanje zdravstvene i psihofizičke sposobnosti)

- (1) Zdravstvena i psihofizička sposobnost pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja za provođenje mjera zaštite i spašavanja utvrđuje se propisom iz stava (2) ovog člana.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o kriterijima zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici operativnih snaga zaštite i spašavanja za provođenje mjera zaštite i spašavanja.

Član 48.
(Pravo na opravdan izostanak sa posla)

- (1) Poslodavac je dužan omogućiti opravdan izostanak s posla zaposleniku koji je za vrijeme rada bio pozvan na obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja, kao i osposobljavanje i vježbe.
- (2) Poslodavac ne može otpustiti, rasporediti na drugo radno mjesto ili na drugi način kažnjavati lica iz stava (1) ovog člana zbog odsutnosti sa posla za vrijeme (ili radi) obavljanja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja, osposobljavanja i vježbi.

Član 49.
(Pravo na novčanu naknadu)

- (1) Građanin u radnom odnosu koji bude pozvan na obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja ima pravo na novčanu naknadu koju obračunava i isplaćuje organ koji ga je pozvao, od osnovice koju čini njegova prosječna mjesečna plaća, ostvarena u prethodna tri mjeseca, srazmjerno vremenu provedenom na obavljanju aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja.
- (2) Vrijeme provedeno na obavljanju aktivnosti i mjera iz stava (1) ovoga člana računa se u radni staž, a doprinos za mirovinsko-invalidsko osiguranje plaća pravno lice kod kojeg se građanin nalazi u radnom odnosu.
- (3) Novčana naknada iz stava (1) ovoga člana pripada i nezaposlenim građanima, koju je dužan isplatiti organ koji je građanina pozvao na obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja.
- (4) Naknada iz stava (3) ovog člana se obračunava na osnovicu koju čini prosječna mjesečna neto plaća ostvarena u Federaciji prema posljednjem saopštenju Federalnoga zavoda za statistiku, u prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec u kojem je građanin angažovan na poslovima civilne zaštite.
- (5) Sredstva za naknade osiguravaju se u skladu sa odredbama čl. 80. do 82. ovog zakona, a isplaćuje ih nadležni organ civilne zaštite koji je izvršio pozivanje građanina na obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja ili učešće na osposobljavanju i vježbi.

Član 50.
**(Pravo na naknadu troškova za prijevoz,
smještaj, ishranu, odjeću i obuću)**

Kada po pozivu nadležnog organa građanin i volonter obavlja aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja ili učestvuje na osposobljavanju i vježbama ima pravo na naknadu troškova za prijevoz, smještaj i ishranu.

Član 51.
(Prava iz penzijskog i invalidskog i zdravstvenog osiguranja)

- (1) Kada po pozivu nadležnog organa civilne zaštite građanin i volonter obavlja aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja ili učestvuje na osposobljavanju i vježbama, pa bude povrijeđen ili kod kojeg nastupi bolest, odnosno invalidnost, kao neposredna posljedica obavljanja tih aktivnosti, po tom osnovu ima prava iz penzijskog i invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao za slučaj povrede na radu.

- (2) Članovi porodice građanina koji je izgubio život u obavljanju aktivnosti iz stava (1) ovog člana, imaju prava iz penzijskog i invalidskog i zdravstvenog osiguranja kao da je izgubio život za slučaj povrede na radu.
- (3) Prava iz st. (1) i (2) ovoga člana ostvaruju se na način i pod uslovima utvrđenim propisima u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i u oblasti zdravstvenog osiguranja.

Član 52.

(Pravo na osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i životno osiguranje)

- (1) Pripadnici jedinica za odgovor iz člana 35. ovog zakona koji sudjeluju u intervencijama spašavanja života, odnosno sprečavanja opasnosti koje neposredno ugrožavaju život ili imovinu, kao i za vrijeme obuke koju organizuju nadležni organi civilne zaštite Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave, ostvaruju pravo na osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i životno osiguranje.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o najnižoj visini osigurane svote ugovorenog osiguranja iz stava (1) ovog člana u slučaju smrti, trajnog gubitka radne sposobnosti i privremene nesposobnosti za rad, kao i naknade za gubitak zarade i troškove liječenja pripadnika jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.

Član 53.

(Materijalna dužnost)

- (1) Pravna lica iz čl. 22. i 40. ovog zakona, kao i druga pravna lica i građani su obveznici materijalne dužnosti koju ostvaruju kada nadležnom organu civilne zaštite daju na privremeno korištenje svoja vozila, mašine, uređaje, opremu i druga materijalna sredstava, kao i zemljište, objekte, izvore energije i slično za potrebe provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja.
- (2) Pravno lice i građanin
- (3) ima pravo na naknadu za korištenje sredstava iz stava (1) ovog člana koja su predali za potrebe obavljanja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja te na naknadu štete ako su ta sredstva oštećena ili uništena.
- (4) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o vrsti, postupku predaje, raspoređivanja i vraćanja sredstava, načinu utvrđivanja štete, visini i načinu isplate naknade za korištena, oštećena i uništena sredstva, kao i načinu vođenja evidencije o tim sredstvima.

VI - POPUNA, MATERIJALNO OPREMANJE, EVIDENCIJA, ZNAK, UNIFORMA, ISKAZNICA, PRIZNANJA I NAGRADE PRIPADNIKA CIVILNE ZAŠTITE

1. Popuna i materijalno opremanje operativnih snaga zaštite i spašavanja

Član 54.

(Popuna i materijalno opremanje)

Operativne snage zaštite i spašavanja popunjavaju se i opremaju odgovarajućim sredstvima za izvršavanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u skladu sa njihovim nadležnostima.

Član 55.

(Popuna štabova, jedinica za odgovor, povjerenika i vatrogasnih jedinica)

- (1) Štabovi civilne zaštite se popunjavaju na način i u skladu sa propisom iz člana 32. stav (7) ovog zakona.
- (2) Jedinice za odgovor na nesreće i katastrofe popunjavaju se na način i u skladu sa propisom iz člana 35. stav (4) ovog zakona.
- (3) Povjerenici se popunjavaju na način i u skladu sa propisom iz član 38. stav (4) ovog zakona.
- (4) Vatrogasne jedinice se popunjavaju u skladu sa propisima iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

2. Evidencija pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja

Član 56.

(Evidencija)

- (1) Organi civilne zaštite vode evidenciju pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja iz člana 9. stav (1) ovog zakona, koje osniva Federacija, kanton i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Federalna uprava donosi propis o sadržaju, načinu vođenja evidencije i pozivanju pripadnika operativnih snaga, raspoređivanju i ukidanju rasporeda, kao i jedinstvenoj bazi podataka o pripadnicima i materijalno-tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja, kao i gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama u Federaciji, kantonu i jedinici lokalne samouprave.

3. Znak civilne zaštite, uniforma i iskaznica civilne zaštite

Član 57.

(Znak civilne zaštite)

- (1) Znak civilne zaštite Federacije je međunarodni znak civilne zaštite.
- (2) Znakom civilne zaštite obilježavaju se uniforme, građevine, vozila i druga sredstva i oprema operativnih snaga zaštite i spašavanja.
- (3) Na vozila operativnih snaga zaštite i spašavanja ugrađuju se posebni uređaji za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, koji se mogu koristiti u intervencijama za osiguranje prvenstva prolaza u skladu sa posebnim propisom u oblasti sigurnosti saobraćaja na cestama.

Član 58.

(Uniforma i iskaznica civilne zaštite)

- (1) Pripadnici operativnih snaga zaštite i spašavanja iz člana 9. stav (1) ovog zakona provode aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja u uniformama na kojima je na vidnom mjestu istaknut znak civilne zaštite i oznake specijalnosti komandnih dužnosti.
- (2) Na osnovu evidencija iz člana 56. ovog zakona pripadnicima operativnih snaga zaštite i spašavanja, nadležni organ civilne zaštite izdaje iskaznicu civilne zaštite.

- (3) Federalna uprava donosi propis o uniformi, dodatnoj odjeći i opremi, izgledu i upotrebi znaka civilne zaštite, oznakama specijalnosti i iskaznice civilne zaštite pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja.
- (4) Uniforma i iskaznica pripadnika vatrogasnih jedinica utvrđuje se propisima iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

4. Priznanja i nagrade u sistemu zaštite i spašavanja

Član 59. (Priznanja i nagrade)

- (1) Za naročite uspjehe u organizovanju zaštite i spašavanja i ostvarenim rezultatima u provođenju aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja dodjeljuju se priznanja i nagrade civilne zaštite građanima, subjektima i operativnim snagama zaštite i spašavanja te drugim pravnim licima i pojedincima.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o vrsti, kriterijima i postupku za dodjelu priznanja i nagrada civilne zaštite.

VII- OSPOSOBLJAVANJE I VJEŽBE U SISTEMU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 60. (Centar za obuku)

- (1) Radi sticanja stručnih znanja i vještina za efikasno obavljanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja organizuje se i provodi osposobljavanje i vježbe pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja u Federaciji.
- (2) U svrhu organizovanja i provođenja osposobljavanja i vježbi iz stava (1) ovog člana u Federalnoj upravi osniva se Centar za obuku operativnih snaga zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: Centar za obuku).
- (3) Federalna uprava donosi jedinstvene nastavne planove i programe osposobljavanja i vježbi iz stava (1) ovog člana.
- (4) Kantoni mogu osnovati centar za obuku pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona i jedinica lokalne samouprave za vlastite potrebe.

Član 61. (Nastavni sadržaji za zaštitu i spašavanje u obrazovnim institucijama)

- (1) U cilju razvijanja svijesti o opasnostima, rizicima i značaju upravljanja rizikom od nesreća i katastrofa obrazovne ustanove predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja provode aktivnosti iz člana 13. stav (1) tačka f) ovog zakona, uključujući i vježbe evakuacije, obuke i druge oblike praktične pripreme djece i osoblja ustanova za postupanje u nesrećama i katastrofama.
- (2) Federalna uprava u suradnji sa Federalnim i kantonalnim ministarstvima nadležnim za obrazovanje donosi propis kojim utvrđuje specifične nastavne sadržaje i fond nastavnih sati iz oblasti upravljanja rizikom od nesreća ili katastrofa.

VIII – UVOĐENJE PRIPRAVNOSTI, PROGLAŠENJE STANJA NESREĆE ILI KATASTROFE I POSEBNA OVLAŠTENJA U PROVOĐENJU NEODLOŽNIH AKTIVNOSTI I MJERA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Član 62. (Uvođenje pripravnosti)

- (1) Nadležni organ civilne zaštite donosi odluku o uvođenju pripravnosti za djelovanje subjekata i operativnih snaga u sistemu zaštite i spašavanja na svom području, na osnovu informacija nadležnog operativno - komunikacijskog centra civilne zaštite o prijetećoj opasnosti, koja može prouzrokovati nesreću ili katastrofu.
- (2) Subjekti i operativne snage u sistemu zaštite i spašavanja kantona odnosno Federacije provode aktivnosti kojima se uvode u pripravnost postupno, prema stvarnim potrebama, nakon što su aktivirani subjekti i operativne snage na nivou jedinice lokalne samouprave odnosno kantona, a nisu u mogućnosti samostalno svojim kapacitetima spriječiti nesreću, ublažiti njeno djelovanje, efikasno izvršiti spašavanje stanovništva i imovine te otkloniti nastale posljedice.
- (3) Odluku o prestanku pripravnosti nadležni organ civilne zaštite donosi kada prestanu uslovi zbog kojih je pripravnost uvedena.

Član 63. (Proglašenje i prestanak stanja nesreće i katastrofe u Federaciji)

- (1) Vlada Federacije odlučuje o proglašenju stanja nesreće ili katastrofe na području Federacije na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite ili na zahtjev vlada dva ili više kantona koje su već proglasile stanje nesreće ili katastrofe na svojim područjima.
- (2) Izuzetno, Vlada Federacije može donijeti odluku o proglašenju stanja nesreće ili katastrofe na području Federacije na zahtjev vlade jednog kantona koji je na svom području proglasio stanje katastrofe.
- (3) Vlada Federacije na prijedlog Federalnog štaba civilne zaštite donosi odluku o prestanku stanja nesreće ili katastrofe na području Federacije, kada prestanu uslovi zbog kojih je stanje nesreće ili katastrofe proglašeno.

Član 64. (Proglašenje i prestanak stanja nesreće ili katastrofe u kantonu)

- (1) Vlada kantona odlučuje o proglašenju stanja nesreće ili katastrofe na području kantona na prijedlog kantonalnog štaba civilne zaštite ili na zahtjev općinskih načelnika/gradonačelnika dvije ili više jedinica lokalne samouprave koje su već proglasile stanje nesreće ili katastrofe na svojim područjima.
- (2) Izuzetno, vlada kantona može donijeti odluku o proglašenju stanja nesreće ili katastrofe na području kantona na zahtjev općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika koji je proglasio stanje katastrofe na svom području.

- (3) Vlada kantona na prijedlog kantonalnog štaba civilne zaštite donosi odluku o prestanku stanje nesreće ili katastrofe na području kantona kada prestanu uslovi zbog kojih je stanje nesreće ili katastrofe proglašeno.

Član 65.

(Proglašenje i prestanak stanja nesreće ili katastrofe u jedinici lokalne samouprave)

- (1) Načelnik/gradonačelnik jedinice lokalne samouprave na prijedlog štaba civilne zaštite donosi odluku o proglašenju stanje nesreće ili katastrofe na svom području.
- (2) Načelnik/gradonačelnik jedinice lokalne samouprave na prijedlog štaba civilne zaštite jedinice lokalne samouprave donosi odluku o prestanku stanje nesreće ili katastrofe na području jedinice lokalne samouprave kada prestanu uslovi zbog kojih je stanje nesreće ili katastrofe proglašeno.

Član 66.

(Posebna ovlaštenja rukovodioca nadležnog organa civilne zaštite)

- (1) Kada rukovodilac nadležnog organa civilne zaštite procijeni da nije potrebno vršiti aktiviranje štaba civilne zaštite za ostvarivanje operativne funkcije rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja u slučaju vanrednog događaja ili nesreće, može donijeti akt o angažovanju operativnih snaga i sredstava na svom području i rukovoditi tim snagama, radi poduzimanja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja na ugroženom području jedinice lokalne samouprave, kantona ili Federacije.
- (2) Ukoliko organ civilne zaštite jedinice lokalne samouprave nema odgovarajuće kapacitete za odgovor, zahtjev za pomoć podnosi susjednoj jedinici lokalne samouprave odnosno nadležnom organu civilne zaštite kantona.
- (3) Ukoliko organ civilne zaštite kantona nema odgovarajuće kapacitete za odgovor, zahtjev za pomoć podnosi Federalnoj upravi koja odlučuje o angažovanju svojih jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe ili drugih operativnih snaga na ugroženom području.
- (4) Rukovodilac nadležnog organa civilne zaštite angažovanje jedinica i rukovođenje snagama iz stava (1) ovog člana vrši do prestanka potrebe za njihovim angažovanjem odnosno do aktiviranja štaba civilne zaštite.

IX – OPERATIVNO - KOMUNIKACIJSKI CENTRI CIVILNE ZAŠTITE, RANO UPOZORAVANJE, UZBUNJIVANJE I OBAVJEŠTAVANJE STANOVNIŠTVA

a. Operativno - komunikacijski centri civilne zaštite Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave

Član 67.

(Osnivanje operativno - komunikacijskih centara civilne zaštite)

- (1) Operativno - komunikacijski centri civilne zaštite osnivaju se radi:
- a) prikupljanja, obrade i prenosa informacija o svim vrstama prirodnih i drugih opasnosti, koje mogu dovesti do nastanka nesreća i katastrofa i

- posljedicama koje su nastale djelovanjem tih opasnosti na stanovništvo i imovinu,
- b) prikupljanja, obrade i prenosa informacija o svim preduzetim aktivnostima i mjerama, trenutno raspoloživim i aktiviranim operativnim snagama zaštite i spašavanja na pogođenom području;
 - c) prenosa naredbi i drugih akata nadležnog štaba civilne zaštite u vrijeme kada štab rukovodi aktivnostima zaštite i spašavanja;
 - d) provođenja ranog upozoravanja, uzbunjivanja i obavještanja stanovništva;
 - e) obavljanja i drugih poslova od značaja za rad operativno - komunikacijskog centra.
- (2) Operativno - komunikacijski centar civilne zaštite Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave osniva se u sastavu Federalne i kantonalne uprave i službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave.
- (3) Dvije ili više susjednih jedinica lokalne samouprave, mogu formirati zajednički operativno - komunikacijski centar civilne zaštite o čemu sporazumno odlučuju općinski načelnici odnosno gradonačelnici.
- (4) Federalna uprava donosi propis o organizaciji, nadležnostima, uslovima i načinu rada operativno – komunikacijskih centara civilne zaštite Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.

Član 68. (Davaoci informacija)

- (1) Subjekti zaštite i spašavanja, javna i druga preduzeća, pravna lica, humanitarne i nevladine organizacije, udruženja građana i fondacije, kao i građani (u daljem tekstu: davaoci informacija) dužni su nadležnom operativno - komunikacijskom centru civilne zaštite dostavljati informacije o svim vrstama prirodnih i tehničko-tehnoloških (antropogenih) opasnosti koje primijete ili o kojima imaju saznanja, vanredom događaju, nesreći ili katastrofi koja je već nastala, kao i posljedicama na stanovništvo i imovinu.
- (2) Javna i druga preduzeća za telekomunikacije na području Federacije dužna su omogućiti obavljanje usluge besplatnog poziva broj 121, putem kojeg davaoci informacija mogu pozvati nadležni operativno-komunikacijski centar i dostaviti informacije iz stava (1) ovog člana.

Član 69. (Veze i servisi za potrebe rada operativno - komunikacijskih centara)

- (1) Operativno – komunikacijski centri civilne zaštite pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti koriste veze i servise javnih i privatnih telekomunikacijskih pravnih lica, telekom operatera, radija i televizije, elektroprivrede, željeznice, federalnih i kantonalnih organa uprave, radio-veze koje odobrava nadležni organ za promet i komunikacije, kao i veze i servise drugih pružaoca usluga i posjednika veza i servisa.
- (2) Na zahtjev Federalnog štaba pružaoci usluga i posjednici veza iz stava (1) ovog člana dužni su operativno - komunikacijskom centru civilne zaštite omogućiti prioritarno korištenje svojih veza i sistema.
- (3) Kada je uvedena pripravnosti a naročito proglašeno stanje nesreće ili katastrofe, pružaoci telefonskih, internet i usluga iznajmljivanja komunikacionih spojnih puteva dužni su prilagoditi svoj rad tako da svojim

aktivnostima neće prouzrokovati ometanje komunikacije ili servisa koje koriste nadležni operativno - komunikacijski centri civilne zaštite osim u slučajevima ublažavanja posljedica djelovanja više sile ili uslijed poduzimanja radova isključivo u cilju otklanjanja kvarova.

- (4) U uslovima iz stava (3) ovog člana pružaoci telefonskih, internet i usluga iznajmljivanja komunikacionih spojnih puteva dužni su odrediti i Federalnom odnosno nadležnom kantonalnom operativno - komunikacijskom centru civilne zaštite dostaviti kontakt podatke odgovorne osobe njihove dežurne službe održavanja.
- (5) Televizijski emiteri, uključujući i kablovske operatere na prostoru Federacije dužni su bez naknade omogućiti instaliranje i korištenje opreme namijenjene za neposredno insertovanje u program tekstualnih video poruka od strane ovlaštenog operativno - komunikacijskog centra civilne zaštite.

Član 70.

(Obaveza telekom operatera)

- (1) Pružaoci telefonskih usluga na prostoru Federacije dužni su obezbjediti posebne tehničke i druge uslove i opremu da operativno - komunikacijski centri civilne zaštite iz stava (2) ovog člana mogu:
 - a) izvršiti neposredno blokiranje telefonskih brojeva sa kojih su upućivani nenamjenski ili zlonamjerni pozivi;
 - b) imati prezentaciju telefonskog broja i adresu odnosno geolokaciju pozivaoca putem standardizovanog tehničkog rješenja
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o određivanju operativno – komunikacijskih centara civilne zaštite za koje će pružaoci telefonskih usluga na području Federacije obezbjediti posebne tehničke i druge uslove i opremu.

Član 71.

(Povezivanje davaoca informacija sa operativnim centrom)

- (1) Davaoci informacija dužni su se sredstvima veze povezati sa nadležnim operativno – komunikacijskim centrom civilne zaštite u cilju stvaranja uslova za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti.
- (2) Sredstvima veze sa Operativno - komunikacijskim centrom civilne zaštite Federacije dužni su se povezati sljedeći davaoci informacija:
 - a) Operativno - komunikacijski centar Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova – Federalnog ministarstva unutarnjih poslova;
 - b) pravna lica nadležna za telekomunikacije u Federaciji;
 - c) pravna lica u većinskom vlasništvu Federacije, operatori pogona i postrojenja kao i druga pravna lica koja su određena za operativne snage u sistemu zaštite i spašavanja Federacije;
 - d) Radio Federacije;
 - e) Federalna televizija;
 - f) Željeznice Federacije;
 - g) Zdravstvene ustanove sekundarnog i tercijalnog nivoa zdravstvene zaštite;
 - h) udruženja građana i fondacije, humanitarne i nevladine organizacije ;
 - i) Javno preduzeće «Elektroprivreda BiH» Sarajevo ,«Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosna» d.d. Mostar i ,«Elektroprenos / Elektroprijenos BiH» a.d. Banja Luka;

- j) Javno preduzeće za vodno područje sliva rijeke Save i javno vodoprivredno preduzeće sliva Jadranskog mora;
 - k) Federalni hidrometeorološki zavod;
 - l) Bosanskohercegovački auto – moto klub (BIHAMK);
 - m) drugi imaoci sistema veze od značaja za Federaciju.
- (3) Sa operativno – komunikacijskim centrima civilne zaštite u kantonu odnosno jedinici lokalne samouprave dužni su se povezati davaoci informacija koji se određuju u planskim dokumentima iz člana 17. ovog zakona.

Član 72. (Obaveze medija)

U slučaju prijetnje ili nastanka nesreće i katastrofe mediji su dužni bez naknade ustupiti korištenje usluga svoje komunikacijske mreže za prijenos signala i obavijesti i objaviti službena saopštenja nadležnog operativno - komunikacijskog centra civilne zaštite.

Član 73. (Opsluživanje poziva upućenih na broj 112)

Opsluživanje poziva, kao i postupanje relevantnih subjekata po zahtjevima za pomoć primljenim putem poziva na broj 112 za prostor Federacije, reguliše se posebnim propisom.

a. Rano upozoravanje, uzbuñivanje i obavješćavanje stanovništva

Član 74. (Rano upozoravanje)

- (1) U slučaju prijeteće opasnosti, nesreće ili katastrofe koja može ugroziti život i zdravlje stanovništva i imovinu na određenom području, provodi se rano upozoravanje stanovništva na način koji je pristupačan i razumljiv svim kategorijama stanovništva, uključujući djecu, osobe sa invaliditetom i starije osobe sa ciljem da se blagovremeno preduzmu aktivnosti i mjere na zaštiti od mogućih posljedica.
- (2) Uzbuñivanje stanovništva obavlja se emitovanjem znakova za uzbuñivanje koji su jedinstveni za Federaciju.
- (3) Stanovništvo Federacije obavezno se upoznaje sa znacima za uzbuñivanje putem postavljanja obavjesti o znacima za uzbuñivanje na vidnim mjestima u stambenim zgradama i drugim objektima i prostorima gdje se okuplja veći broj građana.
- (4) Federalna uprava donosi propis o znacima za uzbuñivanje i postupcima stanovništva u slučaju emitovanja znaka za uzbuñivanje.

Član 75. (Tehnička i druga sredstva za rano upozoravanje, uzbuñivanje i obavješćavanje)

- (1) Za potrebe ranog upozoravanja, uzbuñivanja i obavješćavanja stanovništva osiguravaju se odgovarajuća tehnička i druga sredstva uključujući sredstva i kanale komunikacije prilagođene ranjivim kategorijama stanovništva čiju

provjeru ispravnosti i funkcionalnosti, kao i održavanje obavljaju službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave uz podršku kantonalne uprave civilne zaštite.

- (2) Operativno - komunikacijski centar civilne zaštite koji je objavio znak za uzbunjivanje, neposredno nakon objavljivanja dužan je izvršiti obavještanje stanovništva putem elektronskih medija o razlozima objavljivanja znaka za uzbunjivanje.

Član 76. (Obaveza uspostavljanja sistema ranog upozoravanja za pravna lica)

- (1) Pravna lica iz člana 22. stav (1) i člana 40. ovog zakona koja koriste elektro, hidrosisteme, proizvodne pogone posebne namjene i druge sisteme i pogone, a koji mogu izazvati nesreće, velike nesreće ili katastrofe i time prouzrokovati posljedice opasne po život i zdravlje stanovništva i imovinu dužna su nadležne organe civilne zaštite blagovremeno izvještavati o prijetećim opasnostima ili nesrećama koje su prouzrokovale svojom djelatnošću i u slučaju potrebe izvršiti rano upozoravanje odnosno uzbunjivanje stanovništva u skladu sa planskim dokumentima.
- (2) Pravna lica iz stava (1) ovoga člana dužna su uspostaviti, upravljati i održavati vlastiti sistem za rano upozoravanje stanovništva i svojim sredstvima izgrađivati, održavati i dorađivati taj sistem, kao i sredstva za uzbunjivanje na području koje može biti ugroženo, odnosno pogođeno određenom nesrećom ili katastrofom uzrokovanom njihovom djelatnošću.

Član 77. (Obaveze vlasnika i korisnika objekata)

- (1) Vlasnici poslovnih, stambenih i drugih objekata dužni su na zahtjev nadležnog organa civilne zaštite ustupiti dio prostora za instaliranje uređaja i sredstava za potrebe ranog upozoravanja i uzbunjivanja stanovništva, ako se to ne može riješiti na drugi način.
- (2) Rješenje o instaliranju uređaja i sredstava iz stava (1) ovog člana donosi nadležni organ civilne zaštite.

X- FINANSIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

1. Finansiranje zaštite i spašavanja

Član 78. (Izvori finansiranja)

- (1) Zaštita i spašavanje od nesreća i katastrofa finansira se iz:
 - a) budžeta Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave;
 - b) naknada za zaštitu od nesreća i katastrofa
 - c) sredstava pravnih lica;
 - d) dobrovoljnih priloga;
 - e) međunarodne pomoći i
 - f) drugih izvora.

- (2) Federacija, kantoni i jedinice lokalne samouprave dužni su u svojim budžetima obezbjediti sredstva za zaštitu i spašavanje u skladu sa vlastitim procjenama rizika od nesreća i katastrofa i planovima odgovora na nesreće ili katastrofe, s tim da minimalni iznos planiranih sredstava bude najmanje 1% od ukupnog budžeta.
- (3) Sredstva za namjene iz stava (2) ovoga člana, u okviru budžeta, osiguravaju se na pozicijama subjekata zaštite i spašavanja iz člana 8. stav (1) tačka c) ovoga zakona u okviru njihovih redovnih djelatnosti.

Član 79.

(Naknada za zaštitu od nesreća i katastrofa)

- (1) Sva pravna lica i građani koji obavljaju samostalnu djelatnost i državni organi svih nivoa vlasti u Federaciji dužni su plaćati naknadu za zaštitu od nesreća i katastrofa u visini od 0,5% od osnovice koju čine isplaćene neto plaće zaposlenika u radnom odnosu i isplaćena neto primanja od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada.
- (2) Naknada iz stava (1) ovog člana obračunava se i uplaćuje istovremeno sa isplatom plaće i neto primanja od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada prema prebivalištu zaposlenika, odnosno angažovanog lica, u skladu sa propisom iz stava (8) ovog člana.
- (3) Za naknadu koju obveznik nije uplatio u propisanom roku plaća se kamata po stopi od 0,04 % dnevno za svaki dan zakašnjenja.
- (4) Sredstva ostvarena u skladu sa odredbama st. (1) do (3) ovog člana, vode se na posebnom transakcijskom računu budžeta Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave otvorenom kao podračun u okviru Jedinstvenog računa trezora.
- (5) Od evidentiranih sredstava iz stava (4) ovog člana:
 - a) 15 % pripada Federaciji;
 - b) 20 % kantonu;
 - c) 65 % jedinici lokalne samouprave.
- (6) Sredstva na transakcijskom računu iz stava (4) ovog člana ne gase se istekom kalendarske godine već se akumuliraju sa sredstvima koja se prikupljaju u toku naredne godine.
- (7) Kontrolu uplate sredstava iz stava (1) ovog člana vrši Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine.
- (8) Način otvaranja, način planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnog namjenskog transakcijskog računa, kao i način plaćanja transakcija sa ovog podračuna, vrši se u skladu sa Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa Trezora ("Službene novine Federacije BiH", br. 44/17 i 22/20).

Član 80.

(Finansiranje zaštite i spašavanja u Federaciji)

- (1) U budžetu Federacije osiguravaju se sredstva za finansiranje upravnih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti Federalne uprave, kao i za finansiranje preventivnih aktivnosti u sistemu zaštite i spašavanja Federacije.

- (2) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka a) ovog zakona koja pripadaju Federaciji isključivo se finansira:
- a) popuna, opremanje, osposobljavanje i vježbe, aktiviranje i djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja koje osniva Federacija i troškovi njihovog učešća u izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja;
 - b) izgradnja objekta i opremanje Centra za obuku;
 - c) opremanje Operativno - komunikacijskog centra civilne zaštite Federacije;
 - d) troškovi iznajmljivanja telekomunikacionih resursa za informacijsko-komunikacijske mreže zatvorenog tipa za potrebe Operativno-komunikacijskog centara;
 - e) aktiviranje pravnih lica na izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja Federacije;
 - f) naknade iz čl. 49. do 53. ovoga zakona;
 - g) saniranje šteta nastalih od nesreća i katastrofa na području Federacije u skladu sa materijalnim mogućnostima i isključivo ukoliko drugim propisima nisu osigurana sredstva za saniranje štete;
 - h) izrada i realizacija istraživačkih i razvojnih projekata od značaja za organizaciju i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja od nesreća i katastrofa;
 - i) angažovanje i učešće operativnih snaga iz člana 66. stav (1) ovog zakona;
 - j) angažovanje i učešće operativnih snaga zaštite i spašavanja Federacije u međunarodnim misijama pružanja pomoći drugim državama;
 - k) pružanje humanitarne pomoći državama pogođenim nesrećom i katastrofom.
- (3) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka a) ovog zakona koja pripadaju Federaciji osiguravaju se sredstva za sufinansiranje:
- a) osposobljavanja i vježbi pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona i jedinica lokalne samouprave;
 - b) zajedničkih projekata od značaja za razvoj sistema zaštite i spašavanja i istraživačkih projekata od značaja za organizaciju i provođenje zaštite i spašavanja od nesreća i katastrofa sa kantonima i jedinicama lokalne samouprave.
 - l) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka a) ovog zakona koja pripadaju Federaciji osiguravaju se sredstva za sufinansiranje preventivnih mjera zaštite i spašavanja pod uslovom da je dio sredstava za te namjene obezbjeđen u Budžetu Federacije i ako su aktivnosti u fazi prevencije iz člana 13. ovog zakona utvrđene u Strategiji za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa, s tim da ta sredstva ne mogu biti veća od 20% sredstava koja se prikupe u toku budžetske godine.
- (4) Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi propis o uslovima i načinu korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu od nesreća i katastrofa i sredstava zaštite i spašavanja.

Član 81. **(Finansiranje zaštite i spašavanja u kantonu)**

- (1) U budžetu kantona osiguravaju se sredstva za finansiranje upravnih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti kantonalne uprave civilne zaštite, kao i za finansiranje preventivnih aktivnosti u sistemu zaštite i spašavanja kantona.

- (2) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka b) ovog zakona koja pripadaju kantonu isključivo se finansira:
- a) popuna, opremanje, osposobljavanje i vježbe, aktiviranje i djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja koje formira kanton i troškovi njihovog učešća u izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja;
 - b) opremanje operativno - komunikacijskog centra civilne zaštite kantona;
 - c) troškovi iznajmljivanja telekomunikacionih resursa za informacijsko-komunikacijske mreže zatvorenog tipa za potrebe Operativno-komunikacijskog centara;
 - d) aktiviranje pravnih lica na izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja kantona;
 - e) naknade iz čl. 49. do 53. ovoga zakona;
 - f) angažovanje i učešće operativnih snaga iz člana 66. stav (1) ovog zakona;
 - g) angažovanje i učešće operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona u međunarodnim misijama pružanja pomoći drugim državama;
 - h) saniranje šteta nastalih usljed nesreća i katastrofa na području kantona u skladu sa materijalnim mogućnostima i ukoliko drugim propisima nisu osigurana sredstva za saniranje štete;
- (3) Dio sredstava iz stava (2) ovog člana osigurava se i za sufinansiranje:
- a) osposobljavanja i vježbi pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja jedinica lokalne samouprave;
 - b) zajedničkih projekata razvoja sistema zaštite i spašavanja i istraživačkih projekata od značaja za organizaciju i provođenje zaštite i spašavanja od nesreća i katastrofa sa jedinicama lokalne samouprave;
 - c) programa i projekata udruženja građana, fondacija, humanitarnih i nevladinih organizacija koji su od značaja za sistem zaštite i spašavanja;
- (4) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka b) ovog zakona koja pripadaju kantonu osiguravaju se sredstva za sufinansiranje preventivnih mjera zaštite i spašavanja pod uslovom da je dio sredstava za te namjene obezbjeđen u Budžetu kantona i ako su aktivnosti u fazi prevencije iz člana 13. ovog zakona utvrđene u Strategiji za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa, s tim da ta sredstva ne mogu biti veća od 20% sredstava koja se prikupe u toku budžetske godine.

Član 82.

(Finansiranje zaštite i spašavanja u jedinici lokalne samouprave)

- (1) U budžetu jedinice lokalne samouprave osiguravaju se sredstva za finansiranje upravnih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave, kao i za finansiranje preventivnih aktivnosti u sistemu zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave.
- (2) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka c) ovog zakona koja pripadaju jedinici lokalne samouprave isključivo se finansira:
- a) popuna, opremanje, osposobljavanje i vježbe, aktiviranje i djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja koje formira jedinica lokalne samouprave i troškovi njihovog učešća u izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja;
 - b) preventivne aktivnosti u sistemu zaštite i spašavanja,

- c) opremanje operativno - komunikacijskog centra jedinice lokalne samouprave i uspostavljanje, nabavka, upravljanje i održavanje sistema za rano upozoravanje i uzbuđivanje stanovništva;
 - d) izvršavanje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave;
 - e) aktiviranje pravnih lica na izvršavanju aktivnosti i mjera u sistemu zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
 - f) naknade iz čl. 49. do 53. ovoga zakona;
 - g) angažovanje i učešće operativnih snaga iz člana 66. stav (1) ovog zakona;
 - h) saniranje šteta uzrokovanih djelovanjem nesreće ili katastrofe na području jedinice lokalne samouprave i pružanje pomoći drugim jedinicama lokalne samouprave u sanaciji nastalih šteta u skladu sa materijalnim mogućnostima i ukoliko drugim propisima nisu osigurana sredstva za saniranje štete;
 - i) obuka stanovništva za provođenje lične i uzajamne zaštite.
- (3) Dio sredstava iz stava (2) ovog člana osigurava se i za sufinansiranje:
- a) zajedničkih projekata razvoja sistema zaštite i spašavanja i istraživačkih projekata od značaja za organizaciju i provođenje zaštite i spašavanja od nesreća i katastrofa sa drugim jedinicama lokalne samouprave;
 - b) programa i projekata udruženja građana, humanitarnih i nevladinih organizacija koji su od značaja za sistem zaštite i spašavanja.
- (4) Od evidentiranih sredstava iz člana 79. stav (5) tačka c) ovog zakona koja pripadaju jedinici lokalne samouprave osiguravaju se sredstva za sufinansiranje preventivnih mjera zaštite i spašavanja pod uslovom da je dio sredstava za te namjene obezbjeđen u Budžetu jedinice lokalne samouprave i ako su aktivnosti u fazi prevencije iz člana 13. ovog zakona utvrđene u Strategiji za smanjenje rizika od nesreća i katastrofa, s tim da ta sredstva ne mogu biti veća od 20% sredstava koja se prikupe u toku budžetske godine.

Član 83.

(Finansiranje zaštite i spašavanja u pravnim licima)

Pravna lica i operatori pogona i postrojenja iz člana 22. stav (1) i člana 40. ovog zakona dužna su planirati i osigurati sredstva za finansiranje troškova koji se odnose na opremanje, osposobljavanje i vježbe vlastitih operativnih snaga zaštite i spašavanja i provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom.

XI - UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

1. Upravni nadzor

Član 84.

(Upravni nadzor iz nadležnosti Federalne uprave)

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu ovog zakona u pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u nadležnost Federacije vrši Federalna uprava, s tim da Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine vrši upravni nadzor u odnosu na uplatu sredstava iz člana 79. ovog zakona.

- (2) Upravni nadzor iz nadležnosti Federalne uprave obuhvata uvid i kontrolu zadataka i aktivnosti koje se odnose na provođenje aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja, pregled akata i dokumentacije iz oblasti zaštite i spašavanja, pružanje stručne pomoći davanjem stručnih objašnjenja subjektima zaštite i spašavanja iz člana 9. ovog zakona i pravnim licima iz čl. 22. i 40. ovog zakona ili na drugi način, traženje podataka i obavještenja o obavljanju poslova zaštite i spašavanja, preduzimanje odgovarajućih mjera na pravilnom postupanju u primjeni ovog zakona, kao i rješavanje u drugostepenom upravnom postupku u slučajevima predviđenim ovim zakonom.
- (3) Subjekti zaštite i spašavanja iz stava (2) ovog člana dužni su dostaviti podatke i dokumentaciju koju zatraži Federalna uprava.
- (4) Upravni nadzor odnosi se na nadzor nad zakonitošću poduzetih aktivnosti i mjera u oblasti zaštite i spašavanja u skladu sa ovom zakonom.

2. Inspekcijski nadzor

Član 85.

(Nadležnost Federalne inspekcije za zaštitu i spašavanje)

- (1) Federalna uprava u okviru svoje nadležnosti obavlja poslove inspekcijskog nadzora u pitanjima koja su utvrđena u stavu (2) ovog člana, u ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama Federacije, kantonalnim upravama acivilne zaštite i pravnim licima iz člana 22. ovog zakona koja su registrovana kod nadležnog federalnog ministarstva za oblast zaštite okoliša i pravnim licima iz člana 40. ovog zakona.
- (2) Federalna inspekcija za zaštitu i spašavanje provodi inspekcijski nadzor u odnosu na sljedeća pitanja:
 - a) provođenje ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu ovoga zakona;
 - b) donošenje procjene rizika od nesreća i katastrofa i plana odgovora na nesreće i katastrofe;
 - c) realizacija zadataka u sistemu zaštite i spašavanja koji se utvrđuju u planskim dokumentima;
 - d) obavljanje poslova iz nadležnosti kantonalne uprave iz člana 27. ovog zakona;
 - e) organizovanje, popuna, materijalno opremanje, osposobljavanje i vježbe operativnih snaga zaštite i spašavanja Federacije i kantona;
 - f) povezivanje davaoca informacija sa operativno - komunikacijskim centrom civilne zaštite Federacije i kantona;
 - g) vođenje jedinstvene informacijske baze podataka o pripadnicama i materijalno - tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona i izdavanje iskaznica civilne zaštite,
 - h) vođenje jedinstvene informacijske baze podataka o gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama;
 - i) obučavanje kantonalnih štabova civilne zaštite i jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe;
 - j) namjensko korištenje sredstava za zaštitu od nesreća i katastrofa iz nadležnosti kantonalne uprave;
 - k) donošenje propisa iz člana 26. stav (2) ovog zakona;
 - l) druga pitanja od značaja za organizovanje i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja iz nadležnosti Federacije i kantona u skladu sa ovim zakonom.

Član 86.

(Nadležnost kantonalne inspekcije za zaštitu i spašavanje)

- (1) Kantonalna uprava u okviru svoje nadležnosti obavlja poslove inspeksijskog nadzora u pitanjima koja su utvrđena u stavu (2) ovog člana u ministarstvima, upravama i upravnim organizacijama kantona, službama civilne zaštite i službama za upravu jedinica lokalne samouprave, pravnim licima iz čl. 22. i 40. ovog zakona koja su registrovana kod nadležnog kantonalnog ministarstva za oblast zaštite okoliša te obrazovnim ustanovama.
- (2) Kantonalna inspekcija za zaštitu i spašavanje provodi inspeksijski nadzor u odnosu na sljedeća pitanja:
 - a) provođenje ovoga zakona u pitanjima koja su u nadležnosti kantona i jedinice lokalne samouprave;
 - b) donošenje strateških i planskih dokumenata i realizaciju zadataka u sistemu zaštite i spašavanja u skladu sa strateškim i planskim dokumentima kantona i jedinice lokalne samouprave;
 - c) osiguranje uslova za zbrinjavanje, sklanjanje, evakuaciju i druge aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja stanovništva i imovine;
 - d) vođenje evidencije o ranjivim kategorijama stanovništva;
 - e) postavljanje obavjesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama i drugim objektima i prostorima;
 - f) obavljanje poslova iz nadležnosti službi civilne zaštite jedinice lokalne samouprave iz člana 29. ovog zakona;
 - g) organizovanje, popuna, materijalno opremanje, osposobljavanje i vježbe operativnih snaga zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
 - h) obavljanje poslova povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika;
 - i) povezivanje davaoca informacija sa operativno-komunikacijskim centrom civilne zaštite kantona i jedinice lokalne samouprave;
 - j) uspostavljanje, upravljanje i održavanje sistema za rano upozoravanje i uzbunjivanje stanovništva iz čl. 75.do 77. ovog zakona;
 - k) vođenju evidencija pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave i izdavanje iskaznica civilne zaštite;
 - l) vođenje jedinstvene informacijske baze podataka o materijalno – tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja jedinice lokalne samouprave;
 - m) vođenje jedinstvene informacijske baze podataka o gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama;
 - n) obučavanje iz oblasti zaštite i spašavanja u obrazovnim ustanovama;
 - o) namjensko korištenje sredstava za zaštitu od nesreća i katastrofa iz nadležnosti službe civilne zaštite jedinice lokalne samouprave;
 - p) donošenje propisa iz člana 28. stav (2) ovog zakona i usklađenost sa ovim zakonom;
 - r) druga pitanja od značaja za organizovanje i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave u skladu sa ovim zakonom.

Član 87.

(Federalni i kantonalni inspektori za zaštitu i spašavanje)

- (1) Poslove inspeksijskog nadzora iz čl. 85. i 86. ovog zakona obavljaju federalni i kantonalni inspektori za zaštitu i spašavanje, a koji imaju prava i dužnosti

inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 35/05).

- (2) Poslovi inspekcijskog nadzora iz stava (1) ovog člana provode se po pravilima Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH,” br. 2/98 i 48/99).
- (3) Federalna uprava donosi propis o sadržaju i načinu vršenja inspekcijskog nadzora iz oblasti zaštite i spašavanja iz čl. 85. i 86. ovog zakona.

Član 88. **(Drugostepeni postupak)**

- (1) Sve mjere u okviru svoje nadležnosti inspektori iz člana 87. ovog zakona naređuju rješenjem.
- (2) Protiv rješenja federalnog inspektora može se izjaviti žalba direktoru Federalne uprave.
- (3) Protiv rješenja kantonalnog inspektora može se izjaviti žalba federalnom inspektor.
- (4) Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

XII- RADNI ODNOSI

Član 89. **(Radno-pravni status državnih službenika i namještenika)**

- (1) Na radne odnose i plaće državnih službenika i namještenika u Federalnoj i kantonalnoj upravi i službama civilne zaštite jedinice lokalne samouprave primjenjuju se propisi koji uređuju radne odnose i plaće državnih službenika i namještenika u organima državne službe ako ovim zakonom određena pitanja nisu drugačije uređena.
- (2) U radni odnos za obavljanje poslova deminiranja i uklanjanja eksplozivnih sredstava u Federalnu upravu primaju se lica koja ispunjavaju uslove utvrđene Zakonom o deminiranju u BiH, s tim da moraju imati važeće ovlaštenje za obavljanje tih poslova koje izdaje Minski akcijski centar Bosne i Hercegovine (BHMACH), kao i odgovarajuće uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti.
- (3) Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti lica iz stava (2) ovog člana izdaje nadležna zdravstvena ustanova koju odredi Federalna uprava i važi godinu dana.

Član 90. **(Posebni uslovi rada)**

- (1) Državni službenici i namještenici organa civilne zaštite obavljaju poslove i zadatke u posebnim uslovima rada kada su, zbog prirode poslova zaštite i spašavanja, izloženi povećanoj opasnosti ili posebnim opterećenjima prilikom provođenja aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Zbog prirode poslova zaštite i spašavanja, rad državnih službenika i namještenika organa civilne zaštite može se organizirati u smjenama, noću, nedjeljom, na dane državnih praznika i druge neradne dane, kao i kroz rad na terenu, dežurstvo i pripravnost za rad kod kuće ili na drugom određenom mjestu.

- (3) Osim u slučajevima utvrđenim općim propisima o radu, može se odrediti i rad duži od punog radnog vremena kada to zahtijevaju potrebe službe, a naročito u slučaju:
- a) prijetnje ili nastanka nesreće ili katastrofe;
 - b) proglašenja stanja nesreće ili katastrofe do obezbjeđenja osnovnih uslova za život na području pogođenom nesrećom ili katastrofom;
 - c) kada se, po odluci nadležnog štaba civilne zaštite, zbog nesreće ili katastrofe pruža pomoć drugom nivou vlasti ili u okviru međunarodne pomoći;
 - d) povećane opasnosti od napada na zemlju, neposredne ratne opasnosti, vanrednog događaja, uvođenja pripravnosti ili u drugim slučajevima kada je, zbog promjene sigurnosne situacije, ugrožen život i zdravlje stanovništva ili imovina;
 - e) pružanja pomoći radi ublažavanja posljedica terorizma, ratnih razaranja i drugih oblika masovnog nasilja.
- (4) Rad iz stava (2) ovog člana određuje se pisanim rješenjem, uz osiguranje prava zaposlenih na odmor i druga prava iz radnog odnosa.

Član 91.

(Stož osiguranja sa uvećanim trajanjem)

- (1) Državni službenici i namještenici u Federalnoj upravi koji obavljaju poslove deminiranja i uništavanja eksplozivnih sredstava i koji provode aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja su osigurani za slučaj smrti, trajnog gubitka opće radne sposobnosti, privremene nesposobnosti za rad nastale za vrijeme nesreće pri izvršavanju aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja i za vrijeme osposobljavanja i vježbi.
- (2) Državni službenici i namještenici iz stava (1) ovog člana imaju pravo na staž osiguranja sa uvećanim trajanjem od 16 mjeseci za 12 mjeseci efektivno provedenih na tim poslovima.

Član 92.

(Vrednovanje rada pod posebnim uslovima rada)

- (1) Rukovodećim državnim službenicima, ostalim državnim službenicima i namještenicima organa civilne zaštite zbog posebnih uslova rada, težine i prirode poslova i odgovornosti za njihovo obavljanje uvećava se plaća do 20% od osnovne plaće.
- (2) Državnim službenicima i namještenicima koji obavljaju poslove deminiranja i uništavanja eksplozivnih sredstava i koji provode aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja zbog posebnih uslova rada, težine i prirode poslova i odgovornosti za njihovo obavljanje uvećava se plaća od 30% do 50% od osnovne plaće.
- (3) Postotak uvećanja plaće iz st. (1) i (2) ovog člana utvrđuje se na osnovu obima, vrste i prirode posla koji se obavlja u posebnim uslovima rada i odgovornosti za njegovo obavljanje.
- (4) Sredstva iz st. (1) i (2) ovog člana obezbjeđuju se u budžetu Federacije na prijedlog Federalne uprave.
- (5) Kantoni i jedinice lokalne samouprave će propisom iz člana 26. stav (2) i člana 28. stav (2) ovog zakona utvrditi analogne kriterije iz stava (2) ovoga člana za plaće državnih službenika i namještenika u kantonalnim upravama i službama civilne zaštite jedinice lokalne samouprave u skladu sa materijalnim mogućnostima.

- (6) Radna mjesta iz st. (1) i (2) ovog člana za koja se vrši uvećenje plaće do 20% odnosno od 30% do 50% od osnovne plaće, određuju se pravilnikom o plaćama i naknadama organa uprave civilne zaštite Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave.

XIII - OVLAŠTENJE ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA

1. Vlada Federacije

Član 93.

(Podzakonski propisi koje donosi Vlada Federacije)

Vlada Federacije na prijedlog Federalne uprave donosi sljedeće propise o:

- a) sadržaju i načinu organizovanja i provođenja mjera zaštite i spašavanja (član 11. stav (5));
- b) izradi procjene rizika od nesreća i katastrofa sa tehničkim smjernicama (član 19. stav (3));
- c) učesnicima, sadržaju i načinu izrade plana odgovora na nesreće ili katastrofe u Federaciji (član 20. stav (2));
- d) jedinstvenoj metodologiji za procjenu gubitaka i šteta od nesreća i katastrofa u Federaciji (član 23. tačka j);
- e) osnivanju, broju članova, odgovornostima, načinu rada, materijalnoj formaciji i uslovima za imenovanje komandanta, načelnika, članova i sekretara štaba civilne zaštite Federacije, kao i uslovima za imenovanje koordinatora na lokaciji (član 32. stav (7));
- f) vrstama, veličini, zadacima, načinu rada, popunjavanja i opremanja jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave (član 35. stav (4));
- g) kriterijima zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici operativnih snaga zaštite i spašavanja za provođenje mjera zaštite i spašavanja (član 47. stav (2));
- h) najnižoj visini osigurane svote ugovorenog osiguranja iz stava (1) ovog člana u slučaju smrti, trajnog gubitka radne sposobnosti i privremene nesposobnosti za rad, kao i naknade za gubitak zarade i troškove liječenja pripadnika jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave (član 52. stav (2));
- i) vrsti, postupku predaje, raspoređivanju i vraćanju sredstava, načinu utvrđivanja štete, visini i načinu isplate naknade za korištena, oštećena i uništena sredstva, kao i načinu vođenja evidencije o tim sredstvima (član 53. stav (3));
- j) vrsti, kriterijima i postupku za dodjelu priznanja i nagrada civilne zaštite (član 59. stav (2));
- k) određivanju operativno-komunikacijskih centara civilne zaštite za koje će pružaoci telefonskih usluga na području Federacije obezbjediti posebne tehničke i druge uslove i opremu (član 70. stav (2));
- l) o uslovima i načinu korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu od nesreća i katastrofa i sredstava zaštite i spašavanja (član 80. stav (4)).

2. Federalna uprava

Član 94.

(Podzakonski propisi koje donosi Federalna uprava)

Federalna uprava civilne zaštite donosi sljedeće propise o:

- a) organizovanju i obavljanju poslova protivminskog djelovanja i uništavanja eksplozivnih sredstava u Federaciji (član 25. stav (3));
- b) uslovima za imenovanje, poslovima, zadacima i načinu rada povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite (član 38. stav (4));
- (3) sadržaju, načinu vođenja evidencije i pozivanju pripadnika operativnih snaga, raspoređivanju i ukidanju rasporeda, kao i jedinstvenoj bazi podataka o pripadnicima i materijalno-tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja kao i gubicima i štetama u nesrećama i katastrofama u Federaciji, kantonu i jedinici lokalne samouprave (član 56. stav (2));
- c) uniformi, dodatnoj odjeći i opremi, izgledu i upotrebi znaka civilne zaštite, oznakama specijalnosti i iskaznici civilne zaštite pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja (član 58. stav (3));
- d) specifičnim nastavnim sadržajima i fondu nastavnih sati iz oblasti zaštite i spašavanja, upravljanja rizikom od nesreća i katastrofa u saradnji sa Federalnim i kantonalnim ministarstvima nadležnim za obrazovanje (član 61. stav (2));
- e) organizaciji, nadležnosti, uslovima i načinu rada operativno – komunikacijskih centara civilne zaštite Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave (član 67. stav (4));
- f) znacima za uzbunjivanje i postupcima stanovništva u slučaju emitovanja znaka za uzbunjivanje (član 74. stav (4));
- g) sadržaju i načinu vršenja inspekcijskog nadzora iz oblasti zaštite i spašavanja (član 87. stav (3)).

Član 95.

(Propisi kantona i jedinica lokalne samouprave)

Kanton i jedinica lokalne samouprave dužni su svojim propisom utvrditi nadležnost svojih organa vlasti u sistemu zaštite i spašavanja i druga pitanja koja su za kanton i jedinicu lokalne samouprave predviđena ovim zakonom, kao i pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, a važna su za organizaciju i efikasno funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja na području kantona i jedinice lokalne samouprave.

XIV- PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 96.

(Prekršaji pravnih lica)

(1) Novčanom kaznom od 6.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne provodi aktivnosti u fazi prevencije, pripravnosti i odgovora (čl. 13., 14. i 15);
- 2) ne izradi procjenu rizika i plan odgovora na nesreće i katastrofe (član 21.);

- 3) ne izradi i dostavi unutrašnje planove intervencije nadležnim organima civilne zaštite (član 22. stv (1));
- 4) ne osnuje štab civilne zaštite (član 31. stav (3));
- 5) ne imenuje povjerenike civilne zaštite i njihove zamjenike (član 38. stav (3));
- 6) ne planira, organizuje i provodi aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja u slučaju prijetnje, nastanka i otklanjanja posljedica nesreća i katastrofa i ne postupa po naredbama nadležnog štaba civilne zaštite (član 40.);
- 7) ne omogući opravdan izostanak s posla ili otpusti, rasporedi na drugo radno mjesto ili na drugi način kazni pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja i volontera (član 48.);
- 8) ne osigura potrebna materijalna sredstva i opremu za zaštitu i spašavanje (član 53);
- 9) ne omogući obavljanje besplatnog poziva na broj 121, ne dostavi podatke nadležnim operativno-komunikacijskim centrima o postojanju opasnosti koje proisteknu iz djelatnosti pravnog lica (čl. 68. i 76.);
- 10) ako ne omogući prioritetno korištenje svojih veza i sistemana zahtjev Federalnog štaba (član 69. stav (2)).
- 11) ako se ne poveže sa nadležnim operativno-komunikacijskim centrom civilne zaštite (član 71. stav (2) tačka c);
- 12) ne uspostavi, upravlja i održava vlastiti sistem za rano upozoravanje (član 76. stav (2));
- 13) ne plaća naknadu za zaštitu od nesreća i katastrofa (član 79. stav (1));
- 14) ne osigura finansijska sredstva za potrebe zaštite i spašavanja (član 83.);
- 15) onemogućiti ili ometa provođenje inspekcijeskog nadzora (čl. 85. i 86.);
- 16) inspektor onemogućiti vršenje inspekcijeskog nadzora i ne postupi po rješenju inspektora (čl. 87. i 88).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000 KM.

Član 97.

(Prekršaji organa uprave)

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj organ uprave ako:

- 1) ne dostavi podatke ili ne učestvuje u izradi strateškog i planskih dokumenata (čl. 17. i 24. tačka a);
- 2) ne realizuje zadatke u sistemu zaštite i spašavanja koji su utvrđeni strateškom i planskim dokumentima i ne imenuje člana platforme za smanjenje rizika od katastrofa (član 24. tačka c);
- 3) ne provode aktivnosti i mjere u fazama prevencije, pripravnosti, odgovora i oporavka iz svoje nadležnosti, a naročito aktivnosti i mjere koje naredi nadležni štab civilne zaštite (član 24. tačka e);
- 4) ne dostavlja podatke operativno-komunikacijskim centrima civilne zaštite (član 24. tačka f);
- 5) ne izradi i donese plan odgovora na nesreće i katastrofe za svoje objekte i u skladu sa tim planom ne organizuje, planira i osigurava aktivnosti i mjera zaštite i spašavanja uključujući obučavanje i osposobljavanje zaposlenih (član 24. tačka g);
- 6) ne imenuje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika (čl. 24. tačka i).;

- 7) ako ne omogući prioritarno korištenje svojih veza i sistema na zahtjev Federalnog štaba (član 69. stav (2)).
- 8) ne plaća naknadu za zaštitu od nesreća i katastrofa (član 79. stav (1));
- 9) ne osigura finansijska sredstva za potrebe zaštite i spašavanja (član 78. stav (3));
- 10) inspektoru onemogućuje vršenje inspekcijskog nadzora i ne postupi po rješenju inspektora (čl. 87. i 88).

(2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 7.000 KM.

Član 97.

(Prekršaji organa uprave civilne zaštite kantona i jedinice lokalne samouprave)

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj organ uprave ako:

- 1) ne izrađuje strateški i planska dokumenta i ne izvršava zadatke utvrđene u tim dokumentima (član 27. tačka b) i član 29. b),
- 2) ne izradi odluku o uspostavljanju platforme za smanjenje rizika od katastrofa kantona i ne organizuje rad platforme (član 27. tačka c) i član 29. tačka e),
- 3) ne donose odluku o uvođenju pripravnosti u sistemu zaštite i spašavanja (čl. 27. tačka i) i član 29. tačka e),
- 4) ne predlaži vrste i količine robnih rezervi potrebnih za zaštitu i spašavanje (član 27. tačka j) i član 29. tačka f);
- 5) ne predloži osnivanje jedinica za odgovor na nesreće i katastrofe (član 27. tačka k) i član 29. tačka m),
- 6) ne provodi osposobljavanje i vježbe subjekata i operativnih snaga zaštite i spašavanja kantona i jedinicama lokalne samouprave (član 27. tačka n).
- 7) ne osnuje i osigura popunu štaba, jedinica za odgovor i vatrogasnih jedinica, opremanje materijalno - tehničkim sredstvima i opremom, te ne organizuje, izvodi i prati realizaciju osposobljavanja i vježbi štaba i jedinica (član 27. tačka m) i član 29. tačka n),
- 8) ne vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o pripadnicima i materijalno tehničkoj opremljenosti operativnih snaga zaštite i spašavanja, kao i o gubicima i štetama (član 27. tačka r) i član 29. tačka p),
- 9) ne organizuje operativno - komunikacijski centar civilne zaštite kantona i osigurava funkcionalno uvezivanje tog centra sa Operativno - komunikacijskim centrom civilne zaštite Federacije, kao i opsluživanje poziva upućenih na broj 112 (član 27. tačka s) i član 29. tačka r)
- 10) ne donosi dugoročne programe i godišnje planove izgradnje i održavanja javnih skloništa, zaklona, odnosno prilagođavanje drugih zaštitnih objekata za potrebe zbrinjavanja, sklanjanja, evakuacije stanovništva i imovine (član 28 tačka i);
- 11) ne vodi evidencije o ranjivim kategorijama stanovništva (član 28 tačka j);
- 12) ne obavještava i upozorava stanovništvo o neposrednoj opasnosti (član 28. tačka k);
- 13) ne predloži sastav komisije za procjenu gubitaka i šteta (član 26. tačka j), član 27. tačka m);
- 14) ne imenuje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika član 28 tačka o);
- 15) ne uspostavi, upravlja i održava sisteme namijenjene ranom upozoravanju stanovništva na području jedinice lokalne samouprave (član 29. tačka s);
- 16) ne osigurava postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje sa uputstvima o postupanju stanovništva nakon emitovanja signala za uzbunjivanje u stambenim

- zgradama, poslovnim i javnim objektima i drugim objektima i prostorima u kojima je sjedište općinskih organa vlasti, uključujući i mjesne zajednice (član 29. tačka t);
- 17) ne organizuje, izvodi i prati realizaciju obuke građana za provođenje lične i uzajamne zaštite kao i postupanje nakon emitovanja signala za uzbunjivanje (član 29. tačka u);
- 18) ne osigura finansijska sredstva za potrebe zaštite i spašavanja (član 78. stav (3);
- 19) inspektoru onemogućuje vršenje inspeksijskog nadzora i ne postupi po rješenju inspektora (čl. 87. i 88).

(2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 7.000,00 KM.

Član 98.

(Prekršaji građana)

(1) Novčanom kaznom od 100,00 KM do 1000,00 KM kaznit će se za prekršaj građanin, ako:

- (1) ne učestvuje u sistemu zaštite i spašavanja i civilnoj zaštiti, ne osposobljava se za provođenje lične i uzajamne zaštite i provođenje mjera zaštite i spašavanja, ne izvrši obavezu davanja materijalnih sredstava (član 44. stav (2));
- (2) ne postupa u skladu sa propisanim uputstvima nakon emitovanja signala za uzbunjivanje, ne provodi aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja na ugroženom području u skladu sa aktima nadležnog organa ili štaba civilne zaštite, kao i uputstvima povjerenika civilne zaštite ili njegovog zamjenika i koordinatora na lokaciji (član 44. stav (3));
- (3) ne dostavlja podatke nadležnim operativno-komunikacijskim centrima (član 68.)

XV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.

(Podzakonski propisi)

- (1) Postojeća planska dokumenta iz člana 17. ovog zakona i podzakonski propisi koji se odnose na pitanja utvrđena čl. 93. do 95. kao i drugim odredbama ovog zakona, ostaju na snazi do donošenja propisa predviđenih u tim zakonskim odredbama.
- (2) Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom donijet će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 101.

(Rokovi donošenja propisa kantona i jedinica lokalne samouprave)

Kantoni i jedinice lokalne samouprave dužni su u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti svoje propise iz oblasti zaštite i spašavanja u skladu sa ovim zakonom.

Član 102.
(Upotreba izraza)

Izrazi napisani samo u jednom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod.

Član 103.
(Prestanak primjene Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Član 104.
(Stupanje na snagu ovoga zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.